

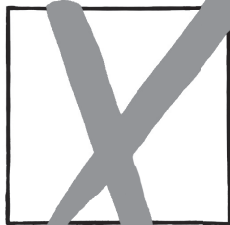
J. K. ROWLINGOVÁ

*Prázdné
místo*

J. K. ROWLINGOVÁ

*Prázdné
místo*

PLUS

First published in Great Britain in 2012 by Little, Brown
Copyright © J.K. Rowling 2012

Osobnostní práva byla uplatněna.

Všechny postavy a události v tomto díle kromě těch, jež jsou evidentně součástí veřejné sféry, jsou smyšlené a jakákoli podobnost s existujícími osobami, žijícími či po smrti, je čistě náhodná.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část tohoto díla nesmí být kopírována, uchovávána ve vyhledávacím systému ani přenášena v jakékoli formě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele ani být dávana do oběhu v jakékoli jiné vazbě či obalu, než v jakých byla publikována, a bez totožné podmínky (zahrnující tuto podmínku) uvalené na následného kupce.

Translation © Hana Zahradníková, 2013

Jacket / Cover © 2012 Hachette Book Group, Inc., USA. Used with permission.

Author Photograph © Wall to Wall Media Ltd.

Photographer: Andrew Montgomery

“Umbrella”

Written by Terius Nash, Christopher ‘Tricky’ Stewart, Shawn Carter and Thaddis Harrell
© 2007 by 2082 Music Publishing (ASCAP) / Songs of Peer, Ltd. (ASCAP) / March Ninth Music Publishing (ASCAP) / Carter Boys Music (ASCAP) / EMI Music Publishing Ltd (PRS) / Sony/ATV Music Publishing (PRS)

All rights on behalf of WB Music Corp. and 2082 Music Publishing

Administered by Warner/Chappell North America Ltd

All Rights on behalf of March Ninth Music Publishing

Controlled and Administered by Songs of Peer, Ltd. (ASCAP).

All Rights on behalf of Carter Boys Music

Controlled and Administered by EMI Music Publishing Ltd.

All rights on behalf of Thaddis Harrell

Controlled and Administered by Sony/ATV Music Publishing

“Green Green Grass of Home”

© 1965 Sony/ATV Music Publishing LLC. All rights administered by Sony/ATV Music Publishing LLC, 8 Music Square West, Nashville, TN 37203.

All rights reserved. Used by permission.

Citát z Friedricha Nietzscheho na str. 81 je uveden v překladu PhDr. Ladislava Benyovského, CSc.

ISBN 978-80-259-0155-7

Neilovi

První část

6. 11 K zániku mandátu dochází:

- a) pokud radní nesloží v zákonné lhůtě slib nebo
- b) pokud obecní rada obdrží jeho rezignaci nebo
- c) dnem smrti držitele mandátu...

Charles Arnold-Baker:

Místní samospráva,

7. vydání

Neděle

Barrymu Fairbrotherovi se na večeři do restaurace nechtělo. Větší část víkendu mu hlava třestila bolestí a snažil se stihnout termín, kdy měl odevzdat článek pro místní noviny.

Jenomže jeho žena byla u oběda poněkud odměřená a nekomunikativní, z čehož Barry usoudil, že přáníčkem k výročí svůj zločin, totiž že se na celé dopoledne zavřel v pracovně, nezmiřnil. A navíc psal o Krystal, kterou Mary neměla ráda, i když se tvářila, že ano.

„Mary, rád bych tě pozval na večeři,“ lhal, aby prolomil ledovou atmosféru. „Devatenáct let, děcka! Devatenáct let, a maminka nikdy nebyla krásnější.“

To Mary obměkčilo. Usmála se a Barry zavolal do golfového klubu, protože to bylo blízko a měli jistotu, že dostanou stůl. Snažil se manželce dělat malé radosti, protože si po téměř dvaceti letech společného života uvědomil, jak často ji v zásadních věcech zklamává. Nikdy to nebylo schválně. Jen měli velice rozdílný názor na to, co by v životě mělo zaujímat největší místo.

Jejich děti už hlídání nepotřebovaly. Dívaly se na televizi, a když se s nimi naposledy loučil, jen nejmladší Declan se na něj otočil a zvedl ruku na pozdrav.

Barry vycouval po příjezdové cestě a vyrazil přes hezké městečko Pagford, kde žili od té doby, co se vzali, a za uchem mu stále pulso-

vala bolest. Jeli po prudce se svažující Kostelní ulici, na které stály ty nejdražší domy v celé své viktoriánsky pompézní solidnosti, zabočili a projeli kolem neogotického kostela, kde jednou viděl svá dvojčata v představení *Josefa a jeho úžasný pestrobarevný plášť*, a přes Náměstí, odkud bylo dobře vidět temnou kostru zříceniny opatství, která vysoko na kopci korunovala siluetu městečka a splývala s fialovým nebem.

Barry točil volantem do známých zatáček, ale pořád musel myslet na to, že jak pospíchal, aby dokončil a odeslal článek pro *Yarvilské listy*, určitě v něm nadělal chyby. Naživo byl výřečný a podmanivý, ale dělalo mu potíže přenést svou osobnost na papír.

Golfový klub ležel jen čtyři minuty od Náměstí, kousek za místem, kde město končilo v posledním záchvěvu několika starých chaloupek. Barry zaparkoval minivan před klubovní restaurací Birdie a chvilku stál u auta, než si Mary přetře pusou rtěnkou. Chladný večerní vzduch ve tváři mu byl příjemný. Pozoroval, jak se obrysy golfového hřiště rozplývají v soumraku, a uvažoval, proč si tu vlastně pořád drží členství. Byl špatný golfista: měl nespolehlivé údery a vysoký hendikep. Jeho čas si žádalo tolik jiných věcí. V hlavě mu pulsovalo hůř než kdy předtím.

Mary zhasla světlo u zrcátka a zavřela dveře na straně spolujezdce. Barry zmáčkl automatický zámek na klíčkách, manželčiny podpatky zařukaly na asfaltu, zamykání zapípalo a Barry přemýšlel, jestli by nevolnost mohla ustoupit, až se nají.

Pak mu jako demoliční koule projela mozkiem bolest, jakou v životě nezažil. Ani nezaznamenal, že si při pádu na studený asfalt odřel kolena. Lebku mu zaplavoval oheň a krev; ta muka se nedala vydržet, jenže je vydržet musel, protože zapomnění mělo přijít až za chvíli.

Mary vykřikla... a křičet nepřestala. Z baru vyběhlo několik mužů. Jeden se vrhl hned zase zpátky, aby zjistil, jestli uvnitř mezi členy klubu není nějaký lékař na penzi. Manželský pár, Maryini a Barryho známí, zaslechl z restaurace to pozdvižení. Opustili své předkrmy a pospícha-

li ven, aby zjistili, jestli nemohou nějak pomoci. Manžel zavolał z mobilu záchranku.

Sanitka musela přijet ze sousedního města Yarvilu a trvalo pětadvacet minut, než dorazila. Když scénu ozářilo blikající modré světlo, Barry už ležel nehybně na zemi v louži vlastních zvratků a na nic nereagoval. Mary klečela vedle něj, punčocháče na kolenou rozedrané, držela ho za ruku, vzlykala a šeptala jeho jméno.

Pondělí

I.

„Tak teď se podrž,“ říkal Miles Mollison v kuchyni jednoho z velkých domů v Kostelní ulici.

Čekal s telefonátem až do půl sedmé ráno. Byla to hrozná noc, vyplněná dlouhými úseky bdělosti přerušovanými krátkým neklidným spánkem. Ve čtyři ráno zjistil, že jeho žena je také vzhůru, a chvíli si ve tmě potichu povídali. Už tehdy, když spolu probírali, čeho byli nucenými svědky, a oba se snažili potlačit neurčité pocity strachu a šoku, se Milesovi útroby rozlévaly drobné záchvěvy vzrušení při představě, jak tuto novinu sdělí otci. Původně chtěl počkat do sedmi, ale strach, že by ho mohl předběhnout někdo jiný, ho vyhnal k telefonu ještě dřív.

„Co se děje?“ zahřměl Howardův hlas. Zněl malinko plechově, protože ho Miles přepnul do reproduktoru, aby mohla poslouchat i Samanta. Ve světle růžové noční košili měla mahagonově hnědou barvu a brzkého probuzení využila k tomu, že si na blednoucí přírodní opálění rozmazala plnou dlaň samoopalovacího přípravku. V kuchyni se mísila umělá vůně kokosu s vůní instantní kávy.

„Fairbrother je mrtvý. Včera večer zkolaboval v golfovém klubu. Večeřeli jsme se Sam v Birdie.“

„Fairbrother je mrtvý?“ burácel Howard.

Jeho tón naznačoval, že v postavení Barryho Fairbrothera očekával nějakou zásadní změnu, ale dokonce ani on nepředvídal přímo smrt.

„Zkolaboval na parkovišti,“ opakoval Miles.

„Panebože, vždyť mu nebylo moc přes čtyřicet, ne?“ řekl Howard. „Panebože.“

Miles se Samantou poslouchali, jak Howard oddechuje jako uštvaný kůň. Po ránu mu vždycky docházel dech.

„A co to bylo? Srdce?“

„Doktoři myslí, že něco v mozku. Jeli jsme s Mary do nemocnice a...“

Ale Howard ho neposlouchal. Miles se Samantou slyšeli, jak mimo sluchátko říká: „Barry Fairbrother! Mrtvý! To je Miles.“

Miles se Samantou usrkávali kávu a čekali, až se Howard vrátí k rozhovoru. Samanta seděla u stolu s rozhaleným županem, takže bylo vidět obrysy jejích velkých prsou opřených o složená předloktí. Tlak zespona jim dodával plnějšího a hladšího vzezření, než když visela bez opory. Po svráštělé kůži dekoltu se jí rozbíhaly drobné rýhy, které už nemizely, ani když prsa uvolnila. Zamlada hojně navštěvovala sálária.

„Cože?“ ozval se Howard zpátky na lince. „Cos to říkal o nemocnici?“

„Jeli jsme se Sam sanitkou,“ vyslovoval Miles zřetelně. „S Mary a nebožtíkem.“

Samanta si všimla, jak Miles v druhé verzi klade důraz na to, co by se dalo nazvat komerčnější stránkou příběhu. Neměla mu to za zlé. Odměnou za to, že přestáli ten příšerný zážitek, jim bylo, že o něm mohli vyprávět ostatním. V životě na to nezapomene: natřásání ve stísněném prostoru, tmavá okna a hrůza, bĕdující Mary, Barry s očima ještě pootevřenýma nad náhubkem masky, a ona s Milesem se snaží něco vyčíst z výrazu záchranáře.

„Panebože,“ řekl Howard už potřetí. Shirleyiných tichých dotazů v pozadí si nevšímal. Veškerá jeho pozornost patřila Milesovi. „To prostě jen tak zničehonic umřel na parkovišti?“

„Jo,“ přitakal Miles. „Jak jsem ho viděl, hned mi bylo jasné, že už se nedá nic dělat.“

To byla první lež, a když ji říkal, uhnul před manželkou očima. Pamatovala si, jak Mary ochrannitelsky objímal kolem ramen: *Bude v pořádku... bude v pořádku...*

Ale koneckonců, pomyslela si Samanta, aby Milesovi nekvídila, *jak to člověk měl poznat, ať tak či tak, když mu nasazovali masky a píchali do něj jehly?* Vypadalo to, že se Barryho snaží zachránit, a nikdo z nich nevěděl jistě, že to není nic platné, dokud v nemocnici nepřišla k Mary ta mladá doktorka. Samanta to pořád měla příšerně živě před očima: Maryinu bezmocnou vyděšenou tvář i výraz té obrylené, hladce učesané mladé ženy v bílém plášti. Chovala se klidně, i když malinko ostražitě... V televizních inscenacích se takové věci dějí každou chvíli, ale když se to stane doopravdy...

„Vůbec ne,“ říkal Miles. „Gavin s ním ještě ve čtvrtek hrál squash.“

„A to vypadal normálně?“

„Úplně. Roznesl Gavina na kopytech.“

„Panebože. To se pak ukáže, co? To teda jo. Počkej, chce s tebou mluvit maminka.“

Ozvalo se cvaknutí a zarachocení a potom Shirleyin tichý hlas.

„To je ale hrozný šok, Milesi,“ říkala. „Jsi v pořádku?“

Samanta se napila kávy tak nešikovně, že jí koutky úst vytekla po stranách na bradu. Utřela si obličej i výstřih rukávem. Miles začal mluvit hlasem, který často užíval, když hovořil s matkou: hlubším než obvykle, hlasem, který říkal „všechno mám pod kontrolou, nic mě nerozhodí“, úderným a rozhodným. Občas, zvláště když byla opilá, Samanta Milesovy hovory se Shirley napodobovala. „Nedělej si starosti, mami. Tady Miles, tvůj malý vojáček.“ „Miláčku, ty jsi tak úžasný, tak velký

a statečný a chytrý.“ V poslední době to jednou nebo dvakrát udělala před lidmi, což Milese štválo a uvádělo do rozpaků, i když předstíral, že se tomu směje. Naposledy se cestou domů v autě pohádali.

„Vy jste s ní jeli celou cestu až do nemocnice?“ zazněl Shirleyin hlas z reproduktoru.

Ne, pomyslela si Samanta, v půli cesty nás to přestalo bavit a řekli jsme, že chceme vystoupit.

„To bylo to nejmenší. Kéž bychom mohli udělat víc.“

Samanta vstala a přešla k topinkovači.

„Mary vám jistě byla velice vděčná,“ říkala Shirley. Samanta třískla víkem chlebovice a nacpala do otvorů topinkovače čtyři plátky chleba. Milesův hlas teď zazněl přirozeněji: „No, to víš, když jí ta doktorka řekla... když potvrdila, že je mrtvý, chtěla tam Colina s Tessou Wallových. Sam jim zavolala, počkali jsme, než dorazili, a pak jsme odjeli.“

„Ale stejně měla Mary veliké štěstí, že jste tam byli,“ řekla Shirley. „Tatínek ti ještě něco chce, Milesi, předávám. Papa.“

„Papa,“ pitvořila se nehlasně Samanta obrácená k čajníku a vrtěla hlavou. Po probdělé noci vypadal její pokřivený odraz opuchle a oříškově hnědé oči měla zarudlé. Jak pospíchala, aby jí neuteklo, až se to Howard dozví, namazala si samoopalovací emulzi do koutků.

„A co kdybyste k nám dneska večer zašli?“ hulákal Howard. „Ne, počkej, maminka mi zrovna připomněla, že máme domluvený bridž s Bulgensovými. Přijďte zítra. Na večeri. Tak na sedmou.“

„Možná,“ odpověděl Miles a podíval se po Samantě. „Musím zjistit, jestli Sam něco nemá.“

Nedala nijak najevo, jestli chce jít, nebo ne. Když Miles zavěsil, v kuchyni zavládl zvláštní pocit zklamaného očekávání.

„Vůbec tomu nemůžou uvěřit,“ řekl, jako by všechno neslyšela.

Mlčky chroupali topinky a pili čerstvě uvařenou kávu. Při jídle Samantu poněkud přešla podrážděnost. Vzpomněla si, jak se za kuro-

pění s trhnutím probudila v tmavé ložnici a jak se jí absurdně ulevilo, jak byla vděčná, že vedle sebe cítí Milese, mohutného, pupkatého, páchnoucího zatuchlým potem a kolínskou. Potom si představila, jak bude zákaznicím v obchodě vyprávět o tom, že jí před očima umřel člověk, a o samaritánské jízdě do nemocnice. Zvažovala, jak popsat všechny možné aspekty té cesty, a vzpomínala na vrcholnou scénu s lékařkou. Mládí té rozvážené ženy jako by všechno ještě zhoršovalo. Takové oznámení by měli dávat na starost někomu staršímu. Pak se jí ještě víc zvedla nálada, když si vzpomněla, že má zítra schůzku s prodejcem z Champêtru. Po telefonu s ní roztomile flirtoval.

„Musím už jít,“ řekl Miles a s pohledem upřeným na jasnící se nebe za oknem dopil svou kávu. Zhluboka si vzdychl, a když nesl prázdný talíř a hrnek do myčky, poplácal ženu po rameni.

„Ježíši, člověk hned všechno vidí z jiné perspektivy, co?“

Zavrtěl nakrátko ostříhanou šedivějící hlavou a vyšel z kuchyně.

Miles Samantě občas připadal nemožný a čím dál častěji nudný. Čas od času však jeho pompéznost dokázala ocenit, stejně jako ji bavilo při slavnostních příležitostech nosit klobouk. Dnes ráno bylo koneckonců zcela na místě, aby se člověk choval vážně a jaksi úctyhodně. Dojedla topinku, sklidila po sobě nádobí a přitom si v duchu pilovala historku, kterou se chystala vyprávět své prodavačce.

II.

„Umřel Barry Fairbrother,“ vypravila ze sebe udýchaně Rút Priceová. Cestou po namrzlé zahradní pěšině skoro běžela, aby mohla s man-

želem strávit několik minut navíc, než odejde do práce. Nezastavila se v zádveří, aby si sundala kabát, ale ještě zachumlaná do šály a v rukavicích spadla do kuchyně, kde Simon snídal s jejich dvěma dospívajícími syny.

Manžel zkameněl s topinkou na půl cesty k ústům. Potom ji s teatrální pomalostí odložil. Kluci, oba ve školní uniformě, se s mírným zájmem dívali z jednoho rodiče na druhého.

„Lékaři myslí, že to bylo aneurysma,“ pokračovala Rút ještě trochu bez dechu, když si prst po prstu stahovala z rukou rukavice, odmotávala šál a rozepínala kabát. Byla to štíhlá tmavovláška s velkýma smutnými očima a strohá modrá uniforma zdravotní sestry jí slušela. „Zkolaboval v golfovém klubu... přivezli ho Sam s Milesem Mollisonových... a potom přijeli Colin a Tessa Wallovi...“

Odběhla do zádveří pověsit si věci a vrátila se akorát včas, aby zodpověděla otázku, kterou za ní Simon zakřičel: „Co je to ta adeuryzma?“

„To. Aneurysma. Prasklá tepna v mozku.“

Spěšně přicupitala ke konvici, zapnula ji, pak začala smetat drobečky z pracovní plochy kolem topinkovače a přitom bez přestání mluvila.

„Nejspíš měl masivní cerebrální krvácení. Chudák jeho žena... je úplně zničená...“

Ta vzpomínka Rút zasáhla. Dívala se z okna přes neposkvrněný bílý trávník potažený jinovatkou k opatství, jež se na druhé straně údolí přísně jako kostlivec vypínalo proti bledě růžovému a šedému nebi. Panoramatický výhled byl chloubou domu Na vršku. Pagford, z kterého byl v noci vidět jen shluk poblíkávajících světel v temné kotlíně hluboko pod nimi, se vynořoval v chladném slunečním jasu. Rút nic z toho nevnímala, v duchu byla pořád v nemocnici a sledovala Mary, jak vychází z místnosti, kde ležel Barry, teď už bez všech těch zbytečných pomůcek, které ho měly udržet při životě. Rút Priceová nejspíše a nejpříjemněji pociťovala lítost nad těmi, o nichž se domnívala, že jsou jako ona. „Ne, ne, ne, ne,“ naříkala Mary a to instinktiv-

ní odmítnutí na Rút hluboce zapůsobilo, protože si představila samu sebe ve stejné situaci.

Nesnesla ani to pomýšlení a ohlédla se po Simonovi. Světle hnědé vlasy měl pořád husté, postavu skoro stejně šlachovitou jako ve dvaceti a vrásky v koutcích očí mu jen slušely, ale když se Rút po letech vrátila k profesi zdravotní sestry, znovu si uvědomila, jak může lidské tělo selhat na milion různých způsobů. Když byla mladá, zachovávala si větší odstup; teď si uvědomovala, jaké mají všichni štěstí, že jsou naživu.

„To mu nemohli nějak pomoci?“ říkal Simon. „Copak se to nedalo ucpat?“

Znělo to frustrovaně, jako by lékařská profese opět selhala, když odmítla učinit to, co se jednoduše nabízelo.

Andrew pocítil trpké uspokojení. V poslední době zaznamenal, že si otec navykl čelit matčinu užívání lékařských termínů tupými primitivními návrhy. *Cerebrální krvácení. Ucpěte to.* Máma si nevšimla, co otec dělá. Nikdy si ničeho nevšimla. Andrew pojídal cereálie a plánuj nenávisť.

„Když ho k nám přivezli, bylo už pozdě. Nedalo se nic dělat,“ řekla Rút a hodila čajové pytlíky do konvice. „Umřel v sanitce těsně před tím, než dorazili.“

„Tyvado,“ řekl Simon, „kolik mu bylo, čtyřicet?“

Ale Rút nedávala pozor.

„Paule, máš vzadu úplně zacuchané vlasy. Česal ses vůbec?“

Vytáhla z kabelky kartáč a strčila ho mladšímu synovi do ruky.

„To neměl žádné varovné příznaky, nic?“ vyptával se Simon, zatímco si Paul projížděl hustou kštici kartáčem.

„Prý ho asi dva dny dost bolela hlava.“

„Aha,“ přikývl Simon a přežvykoval topinku. „A on to ignoroval?“

„No jistě, myslel, že to nic není.“

Simon polkl.

„Ono se nakonec ukáže, co?“ prohlásil důležitě. „Člověk se musí hlídat.“

To je teda moudro, pomyslel si Andrew se vzteklým opovržením. *To je fakt hlubokomyslný*. Takže si za to asi mohl Barry Fairbrother sám, že mu vybuchl mozek. *Ty samolibej hajzle*, vyjel Andrew na otce v duchu.

Vtom Simon na staršího syna ukázal nožem a prohlásil: „Jo, mimochodem, tenhle si pěkně najde práci. Tady náš Lívanec.“

Rút se poplašeně obrátila z manžela na syna. Na rudnoucím obličejí skloněném nad miskou běžové břechky mu vystupovalo lesklé fialové akné.

„Jo,“ pokračoval Simon. „Ten mrňavej línej parchant si pěkně začne vydělávat. Když chce kouřit, může si to platit z vlastní výplaty. Už žádný kapesný.“

„Andrewe!“ zakvílela Rút, „Snad jsi ne...“

„Ale ano. Chytil jsem ho v dřevníku,“ přerušil ji Simon s výrazem zosobněné zášti.

„Andrewe!“

„Od nás už žádné peníze nedostane. Když chceš cigára, tak si je zaplat,“ prohlásil Simon.

„Ale říkali jsme,“ kňourala Rút, „říkali jsme, že když bude mít ty zkoušky...“

„Podle toho, jak podělal ty nanečisto, budeme mít štěstí, jestli vůbec z něčeho proleze. Může rovnou začít u McDonalda a nabírat zkušenosti,“ odpověděl Simon. Vstal, zastrčil židli a kochal se pohledem na Andrewovu svěšenou hlavu s rudým okrajem uhrovitého obličejce. „Protože my tě nebudeme živit přes žádné opravné termíny, kamaráde. Je to teď, nebo nikdy.“

„Ale Simone,“ ozvala se Rút vyčítavě.

„Co?!“

Simon udělal dva rázné kroky k manželce. Rút ustoupila ke dřezu. Paulovi vypadl růžový umělohmotný kartáč z ruky.

„Já tomu mrňavému parchantovi nebudu sponzorovat jeho hnusný zlozvyky. Jak si to vůbec může dovolit, hulit v *mém* dřevníku?!“

Při slově „mém“ se Simon udeřil do hrudi a Rút sebou při tom zadunění cukla.

„Já když byl v jeho věku, nosil jsem domů výplatu. Jestli chce poďobanec hulit, může si cigára kupovat ze svýho, jasný? Jasný?!“ prskal Rút patnáct centimetrů před obličejem.

„Ano, Simone,“ řekla velice potichu.

Andrewovi se sevřely útroby. Ani ne před deseti dny učinil přísahu; přišla ta chvíle tak brzy? Ale otec od matky ustoupil a vypochoval z kuchyně k zádveří. Rút s Andrewem a Paulem zůstali jako zkamenělí; jako by slíbili, že se v jeho nepřítomnosti ani nepohnou.

„Doplnila jsi nádrž?“ hulákal Simon jako vždycky, když se vrátila z noční.

„Ano,“ zavolala Rút a snažila se, aby to znělo vesele, normálně.

Dveře od domu se s třesknutím zabouchly.

Rút se motala kolem konvice a čekala, až se rozjitřená atmosféra zase usadí. Teprve když se Andrew chystal odejít z místnosti, aby si vyčistil zuby, promluvila: „Dělá si o tebe starosti, Andrewe. O tvoje zdraví.“

To určitě, ten čurák.

Andrew v duchu na každou Simonovu nadávku kontroval vlastní. V duchu se Simonovi dokázal postavit ve vyrovnaném souboji.

Matce nahlas odpověděl: „Jo, jasně.“

III.

Obloukovou ulici, vzdálenou jen dvě minuty od hlavního pagfordského náměstí, tvořil půlměsíc přízemních domů ze třicátých let. V čísle třicet šest, pronajatém déle než kterýkoli jiný dům v ulici, seděla Shirley Mollisonová opřená o polštáře a popíjela čaj, který jí přinesl manžel. Odraz hledící na ni ze zrcadlových dveří vestavěných skříní byl zamlžený, částečně proto, že neměla brýle, a částečně proto, že slunce dopadalo do pokoje skrz závěsy se vzorem růží. V tomto lichotivě tlumeném světle vypadala růžovobílá tvář s dolíčky pod krátkým stříbrným sestřihem andělsky.

Ložnice byla akorát dost velká na to, aby se do ní vešla Shirleyina jednoduchá postel a Howardova manželská, přiřazené k sobě jako dvojvaječná dvojčata. Howardova matrace, která ještě nesla otisk jeho mohutného těla, byla prázdná. Tiché zurčení a syčení sprchy bylo slyšet až sem, kde se na sebe dívaly sedící Shirley se svým zarůžovělým odrazem a vychutnávaly si tu novinu, která jako by dosud pěníla ve vzduchu jako šumivé šampaňské.

Barry Fairbrother zemřel. Jeho život pohasl. Podtržen v květu. Žádná událost národního významu, žádná válka, pád burzy ani teroristický útok nemohly v Shirley vzbudit takový úžas, tak zanícený zájem ani horečné spekulace, které ji v tuto chvíli stravovaly.

Nenáviděla Barryho Fairbrothera. Shirley a Howard, obvykle zajedno ve všech přátelstvích i nepřítelstvích, se v tomto případě poněkud lišili. Howard si občas sám přiznával, že ho ten drobný vousatý chlupík, který mu neúnavně oponoval z druhé strany poškrábaných stolů v kulturním sálu, baví, avšak Shirley nečinila mezi politikou a soukromím žádné rozdíly. Barry stál Howardovi v cestě za nejvýznamnějším cílem jeho života, tudíž ho považovala za úhlavního nepřítele.

Loajalita k manželovi byla hlavním, nikoli však jediným důvodem, proč se Shirley z duše protivil. Její hodnocení lidí bylo jemně vyladěné jediným směrem, jako u psa vytrénovaného na hledání narkotik. Bez přestání se zaměřovala na jakékoli známky povýšenosti a už dávno zaznamenala, že z Barryho Fairbrothera a jeho kumpánů v obecní radě přímo čiší. Všichni takoví Fairbrotherové si mysleli, že z nich univerzitní vzdělání dělá něco lepšího, než jsou lidé jako ona a Howard, že jejich názory mají větší váhu. No, tak to jejich arogance dnes utrpěla pořádnou ránu. Fairbrotherovo náhlé úmrtí Shirley utvrdilo v dávném názoru, že ať si on a jeho následovníci mysleli cokoli, patřil k nižšímu a slabšímu druhu než její manžel, který (vedle všech dalších předností) dokázal před sedmi lety přežít infarkt.

(Shirley nikdy ani na vteřinu nevěřila, že by její Howard mohl umřít, dokonce ani když ležel na operačním sále. Howardova přítomnost na zemi byla pro Shirley takovou samozřejmostí jako sluneční světlo nebo kyslík. A také to tak potom říkala, když přátelé a sousedi mluvili o zázračném uzdravení a o tom, jaké je štěstí, že mají tak blízko, hned v Yarvilu, koronární jednotku, a jaký musela mít hrozný strach.

„Vždycky jsem věděla, že to zvládne,“ prohlašovala vyrovnaně a důstojně Shirley. „Nikdy jsem o tom nepochybovala.“

A Howard je pořád tady, v nejlepší kondici, zatímco Fairbrother leží v márnici. Ono se nakonec ukázalo.)

Toto radostné jitra Shirley připomínalo den poté, co se jí narodil syn Miles. Tenkrát před lety seděla v posteli, zrovna jako teď, oknem svítilo do nemocničního pokoje slunce, v ruce držela šálek s čajem, který pro ni uvařil někdo jiný, a čekala, až jí přinesou na krmení jejího překrásného novorozeného chlapečka. Narození a smrt: u obou si člověk najednou víc uvědomuje svou existenci a vlastní zvýšenou důležitost. Zpráva o náhlém odchodu Barryho Fairbrothera jí ležela v klíně jako buclaté novorozeně a všichni známi se teď mohou ko-

chat. A ona bude pramenem, zdrojem, protože byla první, nebo skoro první, kdo tu zprávu dostal.

Když byl v pokoji Howard, nedávala na sobě Shirley nic z toho kvasícího a bublajícího potěšení znát. Než odešel do sprchy, pouze si vyměnili komentáře vhodné při náhlém úmrtí. Shirley si přirozeně uvědomovala, že zatímco si mezi sebou posílají jako kuličky na počítačle ustálená slova a fráze, Howard jistě stejně jako ona překypuje nadšením, ale vyjádřit tyto pocity nahlas, když se novina o Barryho smrti ještě vznášela ve vzduchu, to by bylo, jako by člověk tančil nahý a vykřikoval obscénnosti, a Howard se Shirley byli vždy oblečení do neviditelného pláště konvencí, jež nikdy neodkládali.

Shirley napadla další radostná myšlenka. Odložila šálek s talířkem na noční stolek, vyklouzla z postele, natáhla si žinylkový župan, nasadila brýle, prošla předsíní a zaklepal na dveře koupelny.

„Howarde?“

Odpovědělo jí tázavé zamručení na pozadí rovnoměrného pleskání sprchy.

„Myslíš, že bych měla něco dát na webové stránky? O Fairbrotherovi?“

„Dobrý nápad,“ zavolal přes dveře po vteřince váhání. „Výborný nápad.“

A tak spěchala dál do pracovny. Dříve to býval menší dětský pokojík, ale jejich dcera Patricia, která se odstěhovala do Londýna a moc se o ní nemluvilo, ho už dávno opustila.

Shirley byla na své internetové dovednosti nesmírně hrdá. Před deseti lety navštěvovala v Yarvilu večerní kurs, kde mezi studenty byla jednou z nejstarších a nejpomalejších. Ale vytrvala, protože byla odhodlaná stát se administrátorkou vzrušujících nových webových stránek Pagfordské obecní rady. Nalogovala se a otevřela domovskou stránku.

Stručné oznámení plynulo tak lehce, jako by je vymýšlely přímo prsty.

Radní Barry Fairbrother

S hlubokým zármutkem oznamujeme, že zemřel radní Barry Fairbrother. Naše myšlenky patří v této těžké chvíli jeho rodině.

Pečlivě si to po sobě přečetla, uhodila do klávesy Enter a sledovala, jak se vzkaz objevuje na nástěnce.

Když zemřela princezna Diana, stáhla královna vlajku na Buckinghamském paláci na půl žerdi. Její Veličenstvo zaujímal v Shirleyině duševním životě velice výsadní postavení. Prohlížela si vzkaz na webových stránkách a byla spokojená a šťastná, že se zachovala správně. Učila se od těch nejlepších...

Odešla z nástěnky obecní rady a zabrousila na své oblíbené lékařské stránky, kde do vyhledávacího políčka pečlivě vytukala slova „mozek“ a „smrt“.

Objevilo se nekonečně možností. Shirley je procházela, mírným pohledem přejížděla shora dolů a přemítala, které z těchto smrtelných komplikací, z nichž některé se nedaly ani vyslovit, vděčí za své momentální štěstí. Shirley dělala dobrovolnici v nemocnici a od té doby, co začala pracovat v Jihozápadní všeobecné, ji zdravotní záležitosti začaly nemálo zajímat a čas od času poskytovala přátelům diagnózy.

Ale dnes ráno se na dlouhá slova a popisy příznaků nedokázala soustředit: v myšlenkách odbíhala k tomu, jak bude novinu šířit dál. Už teď si v duchu sestavovala a zase přeskupovala seznam telefonních čísel. Jestlipak to ví Aubrey s Julii? A co tomu asi řeknou? A nechá ji Howard, aby to řekla Maureen, nebo si to potěšení schová pro sebe?

Bylo to všechno tak vzrušující.

IV.

Andrew Price zavřel dveře malého bílého domku a vyrazil za mladším bratrem po zahradní cestičce křupavé námrazou dolů k zledovatělé kovové brance v živém plotu a do uličky za ní. Známemu výhledu, který se před nimi rozkládal, nevěnovali bratři jediný pohled. Maličké městečko Pagford se choulilo v dolíku mezi třemi vrchy, z nichž jeden korunovala zřícenina opatství z dvanáctého století. Úzká říčka obtáčela úbočí kopce a protékala městečkem, kde ji překlenoval kamenný můstek jako pro panenky. Ta scenerie připadala bratrům nudná jako ploché kulisy. Andrew nenáviděl, jak si za ni při těch vzácných příležitostech, kdy měli hosty, otec přisvojoval zásluhy, jako by to celé navrhl a postavil on. Andrew se nedávno rozhodl, že by se radši díval na asfalt, rozbitá okna a graffiti. Snil o Londýně a o životě, který má nějaký význam.

Bratři do pochodovali na konec uličky a na rohu, kde ústila do širší ulice, zpomalili a zastavili. Andrew sáhl do živého plotu, chvíli tam šátral a vytáhl zpola plnou krabičku bensonek a trochu zvlhlé zápalky. Po několika marných pokusech, kdy se mu hlavičky sirek drolily o škrtko, se mu povedlo si zapálit. Dva tři hluboké šluky a pak ticho protrhlo vrčení motoru školního autobusu. Andrew opatrně ucvrknul hořící konec cigarety a zbytek schoval zpátky do krabičky.

Když zastavil u domu Na vršku, býval autobus ze dvou třetin plný, protože už objel farmy a domy mimo město. Bratři se jako obvykle posadili zvlášť, každý na jednu dvousedáčku, a obrátili pohled z okna ven, zatímco autobus rachotil a kodrcal se dolů do Pagfordu.

Na úpatí jejich kopce stál v klínovité zahradě dům. Čtyři děti Fairbrotherovy obvykle čekávaly před brankou, ale dnes tam nikdo nestál. Všechny závěsy byly zatažené. Andrew přemýšlel, jestli je zvykem sedět potmě, když někdo umře.

Před několika týdny si Andrew na diskotéce ve školním divadelním sále začal s Niamh Fairbrotherovou, jednou z Barryho dvojčat. Nějakou dobu potom se u ní projevoval protivný zvyk sledovat ho na každém kroku. Andrewovi rodiče se s Fairbrotherovými sotva znali. Simon s Rút neměli skoro žádné přátele, ale Barry, který byl vedoucím maličké pobočky jediné banky, která v Pagfordu ještě zůstala, jim zřejmě byl docela sympatický. Jeho jméno se často zmiňovalo v souvislosti s takovými věcmi, jako byla obecní rada, ochotnická představení na radnici nebo církevní charitativní běh. Tyhle záležitosti Andrewa ani v nejmenším nezajímaly a i rodiče se jich, až na občasné sponzorský příspěvek či lístek do tomboly, stranili.

Když autobus zahnul doleva a šinul se Kostelní ulicí kolem prostorných viktoriánských domů uspořádaných v sestupných terasách, kochal se Andrew představou, v níž zemřel jeho otec, zasažen neviditelným ostřelovačem. Andrew si představoval sám sebe, jak poplácává vzlykající matku po zádech a přitom volá pohřební službu. Když objednával tu nejlevnější rakev, měl v ústech cigaretu.

Na konci Kostelní ulice nastoupili všichni tři Jawandovi: Jaswant, Sukhvinder a Rajpal. Andrew si pečlivě vybral sedačku, před kterou bylo volné místo, a silou vůle se snažil Sukhvinder přesvědčit, aby si sedla před něj. Ne kvůli ní (Andrewův nejlepší kámoš Tlustoch jí říkal KK neboli „kozy a kníry“), ale protože si vedle ní tak často sedala Ona. A ať už to bylo proto, že jeho telepatické impulsy byly to ráno obzvlášť silné, anebo ne, Sukhvinder si opravdu vybrala sedadlo před ním. Andrew, bez sebe štěstím, zíral na špinavá okna, aniž by je vnímal, a přitáhl si školní tašku těsněji na klín, aby zakryl erekci vyvolanou drncáním autobusu.

Jeho očekávání stoupalo s každým zhoupnutím a trhnutím rozhrkaného autobusu, který si klestil cestu úzkými uličkami, těsnou zatáčkou na náměstíčko a dál na roh Její ulice.

Andrew v životě nezažil, aby ho nějaká holka tak zajímala. Zrovna se přistěhovala; dost divné, stěhovat se ve druhém pololetí ročníku, kdy se dělají závěrečné zkoušky. Jmenovala se Gaia a to se hodilo, protože takové jméno nikdy předtím neslyšel a ona byla taky něco úplně nového. Jednoho rána prostě nastoupila do autobusu jako živý důkaz toho, jak vznešených výšin může příroda dosáhnout, posadila se o dvě sedadla před něj a uhranula ho dokonalostí svých ramen a šíje.

Vlasy měla hnědé s nádechem mědi a ve volných vlnách jí spadaly těsně pod lopatky. Nos měla dokonale rovný, úzký a malý, takže zvýrazňoval provokativní plnost jejích bledých rtů, oči daleko od sebe, hnědozelené s tečkami jako jablka koženáče a s hustými řasami. Andrew ji v životě neviděl s mejkapem a pleť jí nehyzdil jediný pupínek nebo flíček. Její tvář byla spojením dokonalé symetrie a neobvyklých proporcí. Dokázal by se na ni dívat celé hodiny ve snaze odhalit zdroj své fascinace. Zrovna minulý týden přišel domů po dvouhodinové biologii, během níž se na ni díky náhodnému božskému uspořádání lavic a hlav mohl koukat téměř nepřetržitě. V bezpečí svého pokoje potom napsal (když napřed půl hodiny čučel do zdi po zachvatu masturbace) „krása je geometrie“. Okamžitě ten papír roztrhal, a kdykoli si na to vzpomněl, připadal si hloupě, ale stejně na tom něco bylo. Její nádhera spočívala v drobných úpravách běžného vzoru, jejichž výsledkem byla úchvatná harmonie.

Bude tu každou chvíli, a jestli si sedne vedle podsadité a kyselé Sukhvinder jako obvykle, bude tak blízko, že z něj ucítí nikotin. Rád pozoroval, jak na její tělo reagují neživé předměty; jak se autobusová sedačka trochu prohne, když na ni dosedne váha jejího těla, a jak se měděně zlatá záplava jejích vlasů zvlíní podle kovového držadla nahore na opěradle.

Řidič zpomalil a Andrew odvrátil obličej od dveří a předstíral, že je pohroužený v myšlenkách. Až nastoupí, obrátí se, jako by si teprve všiml, že zastavili, setká se s ní pohledem a možná kývne na pozdrav.

Čekal, až uslyší, jak se otvírají dveře, ale známé zaskřípění a bouchnutí tiché vrnění motoru nepřerušilo.

Andrew se rozhlédl, ale neviděl nic než krátkou omšelou Nadějnou ulici se dvěma řadami domků. Řidič se vyklonil, aby se ujistil, že nejde. Andrew mu chtěl říct, aby počkal, protože zrovna minulý týden vyrazila z jednoho z těch domečků a dobíhala po chodníku (mohl se koukat, protože koukali všichni) a pohled na to, jak utíká, stačil, aby se jím v myšlenkách zaobíral celé dlouhé hodiny, ale řidič otočil velkým volantem a autobus se znovu rozjel. Andrew se vrátil ke svému rozjímání nad špinavým oknem s bolestí v srdci a rozkroku.

V.

Malé řadové domky v Nadějně ulici bývaly dělnickou kolonií. Gavin Hughes se pomalu a zbytečně pečlivě holil v koupelně čísla deset. Byl tak blondatý a vousy měl tak řídké, že by mu ve skutečnosti stačilo holit se dvakrát týdně, ale studená a trochu zašlá koupelna byla jeho jediným útočištěm. Když se tu vydrží zašívát do osmi, bude moct říct, že musí okamžitě odejít do práce. Děsil se toho, že bude muset s Kay promluvit.

Předchozího večera dokázal odvrátit diskusi jen díky tomu, že inicioval nejdelší a nejnápaditější soulož od samotných začátků jejich vztahu. Kay okamžitě zareagovala se znepokojivým nadšením: převalovala se z jedné pozice do druhé, zvedala pro něj svoje silné svalnaté nohy a kroutila se jako ta slovanská artistka, již svou olivovou pleť a tmavými, úplně nakrátko ostříhanými vlasy tolik připomínala.

Příliš pozdě mu došlo, že si tento nezvyklý stvrzující akt vykládá jako mlčenlivé vyznání toho, co za žádnou cenu nechťel vyslovit. Hladově ho líbala. Na začátku jejich románku mu její vlhké neodbytné polibky připadaly erotické, teď už ho spíš odpuzovaly. Trvalo mu dlouho, než vyvrcholil. Hrůza z toho, do čeho se to pustil, neustále ohrožovala jeho erekci. Dokonce i to se obrátilo proti němu: zdálo se, že si jeho neobvyklou výdrž vykládá jako známku bravury.

Když bylo konečně po všem, přitulila se ve tmě k němu a chvíli ho hladila po vlasech. Nešťastně hleděl do prázdna a bylo mu jasné, že po všech těch neurčitých plánech, jak povolí pouta jejich svazku, je nedobrovolně utáhl. Když usnula, ležel na matraci hrbolaté od starého pérování s jednou rukou uvězněnou pod jejím tělem a vlhkým prostěradlem nepříjemně přilepeným ke stehnu a přál si, aby měl odvahu zachovat se jako hajzl, potichu se vytratit a už se nikdy nevrátit.

Kayina koupelna páchla plísní a vlhkými mycími houbami. Na stěně malé vany byly přilepené vlasy. Ze zdí se loupala barva.

„Bude to chtít trochu práce,“ říkala Kay.

Gavin si dával pozor, aby jí žádnou pomoc nenabízel. Věci, které jí neřekl, byly jeho talismanem a pojistkou. Přeríkával si je v duchu jednu po druhé a odškrával jako korálky růžence. Nikdy neřekl „miluju“. Nikdy nemluvil o svatbě. Nikdy ji nežádal, aby se přestěhovala do Pagfordu. Jenže tu byla a nějak se jí povedlo, že si za to připadal zodpovědný.

Jeho obličej na něj zíral ze zašlého zrcadla. Pod očima měl fialové stíny a řídnoucí plavé vlasy byly vysušené a zplihlé. Holá žárovka u stropu osvětlovala slabošskou koňskou tvář s nemilosrdnou jasností.

Čtyřiatřicet, pomyslel si, a vypadám aspoň na čtyřicet.

Zvedl žiletku a jemně seškrábl ty dva silné světlé chlupy, které mu vyrůstaly po obou stranách vystouplého ohryzku.

Na dveře koupelny zabušily pěsti. Gavinovi ujela ruka a z hubeného krku mu na čistou bílou košili ukápla krev.

„Tvůj chlap,“ ječel zuřivý ženský hlas, „je pořád ještě v koupelně, a já přijdu pozdě!“

„Už jsem hotový!“ zakřičel.

Říznutí pálilo, ale to nevadilo – konečně měl výmluvu: *Podívej, co způsobila tvoje dcera. Než půjdu do práce, budu muset zajet domů a převléct si košili.* Téměř s lehkým srdcem vzal kravatu a sako, které si pověsil na háček na dveřích, a odemkl.

Gaia se procpala kolem něj, zabouchla za sebou a zacvakla zámek. Na podestě, kde to odporně páchlo spálenou gumou, si Gavin vzpomněl, jak laciná borová postel v noci vrzala a tloukla čelem o zeď, jak Kay hekala a sténala. Někdy bylo snadné zapomenout, že je v domě i její dcera.

Seběhl po holých schodech bez koberce. Kay se mu svěřila se svými plány, že je zbrúsí a nalakuje, ale pochyboval, že to někdy udělá. Její londýnský byt byl sešlý a zanedbaný. A stejně byl přesvědčený, že se chce brzy nastěhovat k němu. Ale to on nedovolí. To je jeho poslední bašta, a když na to přijde, bude ji bránit.

„Co se ti stalo?“ vyjekla Kay, když zahlédla na jeho košili krev. Měla na sobě to laciné rudé kimono, které se mu nelíbilo, ale tolik jí slušelo.

„Gaia bušila na dveře, až jsem nadskočil. Budu se muset jet domů převléknout.“

„Ale já jsem ti udělala snídani!“ vyhrkla.

Uvědomil si, že pach spálené gumy jsou ve skutečnosti míchaná vajíčka, od pohledu nedomrlá a vysušená.

„Nemůžu, Kay, musím si převléct tu košili, mám hned ráno –“

Už mu tu sraženou hmotu nakládala na talíř.

„Pět minut... Přece tu můžeš zůstat pět –“

V kapse u saka mu hlasitě zabzučel mobil. Vytáhl ho a uvažoval, jestli bude mít tu drzost, aby předstíral, že musí naléhavě někam odjet.

„Ježíšikriste,“ vyhrkl v nepředstírané hrůze.

„Co se děje?“

„Barry. Barry Fairbrother! Je... doprdele, je... je mrtvý! To je od Milese. Ježíšikriste. Doprdele. Ježíšikriste!“

Položila vařečku.

„Kdo je Barry Fairbrother?“

„Chodím s ním na squash. Je mu teprve čtyřiačtyřicet! Ježíšikriste!“

Znovu si zprávu přečetl. Kay se na něj zmateně dívala. Věděla, že Miles je Gavinův společník v advokátní kanceláři, ale nikdy je ne-seznámil. Barry Fairbrother pro ni byl jen jméno.

Ze schodiště se ozvalo hromové dunění: Gaia sbíhala s dupotem dolů.

„Vajíčka,“ prohlásila ve dveřích kuchyně. „Jako mi děláš každé ráno. Prejže. A díky němu,“ zabodla Gavinovi do zátylku pohled plný jedu, „mi nejspíš ujel ten debilní autobus.“

„Kdyby ti netrvalo tak dlouho, než se učešeš...“ křikla Kay za mizející dcerou, která neodpověděla, ale proběhla předsíní, až taškou mlátila o stěny, a zabouchla za sebou dveře.

„Musím jít, Kay,“ řekl Gavin.

„Ale Gavine, vždyť to mám všechno nachystané, mohl by sis to sníst, než –“

„Musím si převléknout košili. A... doprdele, dělal jsem Barrymu závěť, budu ji muset vyhledat. Ne, promiň, musím jít. To je neuvěřitelné,“ dodal, když si znovu přečetl Milesovu zprávu. „Neuvěřitelné. Ještě ve čtvrtek jsme spolu hráli squash. Fakt... Ježíšikriste.“

Někdo umřel. Neměla co říct, aby to nevyznělo špatně. Zběžně ji políbil na netečná ústa a odkráčel tmavou předsíní.

„Uvidíme se...?“

„Zavolám ti,“ křikl, předstíraje, že ji neslyšel.

Gavin pospíchal přes silnici k autu a zhluboka vdechoval svěží chladný vzduch. Skutečnost, že je Barry mrtvý, si nesl v hlavě jako lah-

vičku s třaskavou tekutinou, kterou se neodvažoval pohnout. Když otáčel klíčkem v zapalování, představoval si Barryho dvojčata, jak pláčou s obličejí schovanými do polštářů na své palandě. Viděl je takhle ležet, jednu nad druhou, jak hrají Nintendo, když tam byl naposled na večeri a procházel kolem dveří jejich pokojíku.

Fairbrotherovi byli ten nejoddanější pár, jaký znal. Už u nich nikdy jíst nebude. Říkával Barrymu, jaké má štěstí. Nakonec ho zas až tolik nebylo.

Někdo přicházel po chodníku naproti němu. Gavin zpanikařil, že je to Gaia, která na něj bude křičet nebo chtít, aby ji odvezl do školy, moc prudce zacouval a narazil do auta za sebou, do Kayina starého Opelu Corsa. Kolemjdoucí došel k jeho okénku a ukázalo se, že je to vychrtlá kulhavá stařenka v domácích trepkách. Gavin, celý zpotený, zakroutil volantem a vymanévroval z úzkého prostoru. Přidal plyn a pohlédl do zpětného zrcátka. Uviděl Gaiu, jak vchází zpátky do domu.

Nemohl se pořádně nadechnout. Jako by mu něco svíralo plíce. Teprve teď si uvědomil, že Barry Fairbrother byl jeho nejlepší přítel.

VI.

Školní autobus dojel k Polím, čtvrti z prefabrikovaných domků, jež se rozkládala na předměstí Yarvilu. Špinavě šedá obydlí, některá s nastříkanými iniciálami a sprostárnami, sem tam okno zatlučené prkny, satelitní antény a přerostlá tráva; nic z toho nestálo Andrewovi za větší pozornost než pagfordská zřícenina opatství lesklá námra-

zou. Kdysi ho Pole zajímala a děsila, ale teď už je znal, a tak mu dávno zevšedněla.

Po chodnicích se hemžily děti a mládež mířící do školy, spousta jich měla na sobě trička, i když byla zima. Andrew zahlédl Krystal Weedonovou, proslulý objekt lascivních vtipů. Poskakovala po chodníku a řehtala se uprostřed skupinky pubertálních holek a kluků. Na každém uchu se jí houपालo několik náušnic a z nízko spuštěných tepláků jí koukala tanga. Andrew ji znal už od základky a figurovala v mnoha z jeho nejbarvitějších vzpomínek na rané dětství. Děti se posmívaly jejímu jménu, protože „wee“ v angličtině znamená čůrat, ale pětiletá Krystal, místo aby se rozplakala, jak by to udělala většina holčiček, se toho chytla, chtěla se a vykřikovala: „WEE-donová! Krystal WEE-donová!“ a stáhla si uprostřed třídy kalhoty a předstírala, že čůrá. Uchovával si živou vzpomínku na její holou růžovou vagínu, bylo to, jako by mezi ně zavítal Mikuláš, a také si pamatoval, jak slečna Oatesová, rudá ve tváři, vyvedla Krystal z místnosti.

Ve dvanácti, když už chodila na vyšší stupeň, se z Krystal stala nejvyvinutější dívka v ročníku a zašívala se vzadu ve třídě, kam měli nosit vyplněné pracovní listy z matematiky a vyměnit si je za další. Jak to začalo, to Andrew, který v matematice jako obvykle končil mezi posledními, nevěděl, ale když přišel k plastovým krabicím s pracovními listy, které byly úhledně seřazené na skříňkách vzadu ve třídě, našel tam Roba Caldera s Markem Richardsem, jak Krystal na střídačku berou prsa do dlaní a tisknou je. Většina ostatních kluků fascinovaně přihlížela, s obličejí skrytými před pohledem učitele za postavenými učebnicemi, zatímco děvčata (mnohdy červená až za ušima) předstírala, že nic neviděla. Andrew si uvědomil, že už se polovina kluků vystřídala a od něj se teď čeká, že se taky zúčastní. Chtěl i nechtěl. Z těch prsou strach neměl, ale z toho nebojácného, vyzývavého výrazu v jejím obličejí. Báł se, že to udělá špatně. Když nevšimavý a neschopný pan učitel Simmonds konečně zvedl zrak a řekl: „Krystal, ty

už jsi tam já nevím jak dlouho, vezmi si pracovní list a posaď se,“ Andrewovi se ze všeho nejvíc ulevilo.

I když od té doby byli už dávno rozdělení do jiných skupin, pořád chodili do stejné kmenové třídy, takže Andrew věděl, že Krystal do školy někdy chodí, a často ne, a že je skoro pořád v průšvihů. Neznala strach, stejně jako ti kluci, co přicházeli do školy s tetováním, které si sami dělali, s rozbitou pusou a cigaretami a s historkami o rvačkách s policajty, drogách a náhodném sexu.

Winterdownská střední ležela hned na kraji Yarvilu. Byla to velická ošklivá třípatrová budova s venkovním pláštěm z pásu oken, přerušovaného tyrkysově natřenými panely. Když se dveře autobusu se zaskřípěním otevřely, připojil se Andrew k davu v černých sakách a svetrech, který se přes parkoviště valil ke dvěma vchodům do školy. Když už se chystal vmísit do trychtýře, který se cpal do dvoukřídlych dveří, zahlédl parkovat Nissan Micra. Poodstoupil, aby počkal na svého nejlepšího kamaráda.

Břicháč, Pupik, Panděro, Packal, Wally, Valach, Tlustej, Tlustoch... Stuart Walls měl nejvíc přezdivek z celé školy. Jeho klátivá chůze, hubená postava, úzký bleďý obličej, obrovské uši a permanentně bolestný výraz by ho už samy o sobě dostatečně odlišovaly, ale to hlavní, čím vynikal, byl jeho britký vtíp, nadhled a vyrovnanost. Nějak si dokázal zachovat odstup od všeho, co by mohlo méně odolnou povahu poznamenat, a nijak se nevzrušoval nad tím, že je syn zesměšňovaného a neoblíbeného zástupce ředitele a že má za matku příšerně oblékanou tlustou výchovnou poradkyni. Byl nadevše a jedinečně svůj: Tlustoch, školní pozoruhodnost a celebrita. Dokonce i Polňáci se smáli jeho vtípům a zřídka se namáhali (protože jim jejich štouchance vracel s takovým klidem a jedovatostí) vysmívat se jeho neblahým příbuzenským svazkům.

Tlustochovo sebeovládání bylo nedotčené i dnes ráno, kdy se před zraky davu studentů bez doprovodu rodičů musel vysoukat z nissanu

nejen kolem matky, ale i otce, který do školy obvykle přijížděl zvlášť. Jak k němu Tlustoch klusal, vzpomněl si Andrew znovu na Krystal Weedonovou a její vykukující tanga.

„Čau, Arfe,“ pozdravil Tlustoch.

„Čau, Tlustochu.“

Společně se zařadili do davu, tašky zavěšené přes rameno vráželi menším dětem do obličejů, a tak si vytvořili kousek místa v lidském proudu.

„Přihrádka brečel,“ řekl Tlustoch, když kráčeli po zaplněném schodišti.

„Cože?“

„Včera večer umřel Barry Fairbrother.“

„No jo, o tom jsem slyšel,“ přikývl Andrew.

Tlustoch po něm vrhl významně udivený pohled, který používal vždycky, když se někdo vytahoval a předstíral, že ví nebo že je něco víc, než byla pravda.

„Máma byla v nemocnici, když ho přivezli,“ řekl dotčeně Andrew.

„Dělá tam, ne?“

„Jo, jasně,“ přikývl Tlustoch a přestal se tvářit. „No, tak víš, že s Přihrádkou byli nejlepší kámoši, a on to teď má oznámit. To není dobrý, Arfe.“

Na vrcholu schodiště se rozešli každý do své kmenové třídy. Většina Andrewových spolužáků už tam byla, seděli na lavicích a houpali nohama nebo se opírali o skříňky po stranách třídy. Tašky ležely pod židlemi. V pondělí ráno se vždycky bavili víc a hlasitěji, protože se na shromáždění chodilo venkem do sportovní haly. Jejich třídní seděla za katedrou, a jak přicházeli, odškrtávala si docházku. Nikdy se neobtěžovala je formálně vyvolávat, byla to jedna z maličkostí, kterými se s nimi snažila sblížit, a třída jí za to pohrdala.

Krystal přišla, když už zvonilo na shromáždění. „Jsem tady,“ houkla ode dveří a zase zmizela na chodbě. Všichni ostatní ji za nepřetržitého

hovoru následovali. Andrew se nad schody znovu sešel s Tlustochem a dav je unášel zadním vchodem přes široký šedivý vyasfaltovaný dvůr.

Sportovní hala páchla potem a teniskami. Dychtivý hovor dvanácti set teenagerů se halasně odrážel od chladných nabílených stěn. Podlahu pokrýval drsný šedivý koberec plný skvrn, který křížovaly různobarevné čáry vyznačující hřiště na badminton, tenis, pozemní hokej a kopanou; když na něj člověk holýma nohama upadl, měl z toho příšerné spáleniny, ale ti, kdo na něm seděli při celoškolním shromáždění, neměli tak otlačený zadek jako z holého dřeva. Andrew s Tlustochem získali důstojná místa na trubkových židlích s umělohmotnými opěradly, které byly seřazené u zadní stěny haly pro studenty pátých a šestých ročníků.

Vepředu stál starý dřevěný řečnický pultík obrácený čelem ke studentům a vedle něj seděla paní ředitelka Shawcrossová. Tlustochův otec, Colin „Příhrádka“ Wall, přišel a zaujal místo vedle ní. Byl hodně vysoký, s dlouhým plešatějícím čelem a báječně napodobitelnou chůzí, při níž mu ruce toporně trčely po stranách a poskakoval nahoru dolů víc, než bylo k pohybu kupředu nezbytné. Všichni mu říkali Příhrádka kvůli jeho proslulé posedlosti udržováním pořádku v příhrádkách na zdi před jeho kanceláří. Do některých se dávaly vyplněné třídnice, další patřily jednotlivým předmětům. „Dávej pozor, ať to dáš do správné příhrádky, Ailso!“ „Nenechávej to z té příhrádky takhle čouhat, Kevine, vypadne to!“ „Nešlapej po tom! Zvedni to a podej mi to, má to být v příhrádce!“

Všichni ostatní učitelé tomu říkali kastlíky. Panovalo všeobecné přesvědčení, že to dělají proto, aby se od Příhrádky distancovali.

„Posuňte se, posuňte se,“ pobízel Andrewa s Tlustochem, kteří mezi sebou a Kevinem Cooperem nechali prázdné místo, pan Meacher, učitel na práci se dřevem.

Příhrádka zaujal místo u pultíku. Žáci se neusadili tak rychle, jako kdyby tam stála ředitelka. Přesně v tu chvíli, kdy ztlchl poslední hlas, se otevřely dvoukřídlé dveře uprostřed stěny napravo a vešla Gaia.

Rozhlédla se po hale (Andrew si dovilil koukat, protože koukala půlka haly; přišla pozdě, neznali ji, byla krásná a mluvil jenom Příhrádka) a rychle (ale ne přehnaně, protože vlastnila Tlustochův dar sebeovládání) vykročila kolem zadní řady studentů. Andrew nemohl otočit hlavu, aby ji dál sledoval, ale najednou si uvědomil tak jasně, až mu z toho hučelo v uších, že když se s Tlustochem posunuli, zůstalo místo vedle něj prázdné.

Uslyšel, jak se lehké rychlé kroky přibližují, a byla tam; posadila se rovnou vedle něj. Zavadila mu o židli, její tělo pohnulo jeho tělem. Do nosu mu zavanul její parfém. Celou levou stranu těla měl jako v ohni, jak si uvědomoval její přítomnost, a byl vděčný, že tvář obrácenou k ní má mnohem méně posetou akné než tu druhou. Ještě nikdy jí nebyl tak nablízku a přemýšlel, jestli se odváží na ni podívat a dát nějak najevo, že o ní ví, ale okamžitě si řekl, že byl paralyzovaný už příliš dlouho a že je moc pozdě na to, aby to vypadalo přirozeně.

Podrbal se na levém spánku, aby si zakryl tvář, a stočil pohled na její ruce volně složené v klíně. Na jednom malíčku měla jednoduchý stříbrný prstýnek.

Tlustoch nenápadně pohnul loktem a štouchl Andrewa do boku.

„A nakonec,“ řekl Příhrádka a Andrew si uvědomil, že ho to slyšeli říct už podruhé a že klid v hale zhoustl v ticho, které by se dalo krájet, protože se všichni přestali ošívát a vzduch znehybněl zvědavostí, škodolibým očekáváním a rozpaky.

„A nakonec,“ řekl znovu Příhrádka a hlas se mu nekontrolovaně roztřásl, „mám jednu velice... mám velice smutnou zprávu. Pan Barry Fairbrother, který v uplynulých dvou letech trénoval naše velice úspěš... úspěš... úspěšné dívčí veslařské druž... družstvo...“

Zajíkl se a přešel si rukou oči.

„... zemřel...“

Příhrádka tam přede všemi brečel s hrbolatou holou hlavou skloněnou na prsa. Přihlížejícím davem se neslo lapání po dechu a chi-

chotání a mnoho tváří se otáčelo po Tlustochovi, který tam seděl a tvářil se naprosto nezúčastněně. Malinko udiveně, ale jinak nezrušeně.

„... zemřel...“ vzlykal Příhrádka a ředitelka se s našťvaným výrazem postavila.

„... zemřel... včera v noci.“

Odněkud zprostředka řad židlí v zadní části haly se ozvalo hlasité vyjeknutí.

„Kdo se to zasmál?“ zařval Příhrádka a ve vzduchu zajiskřilo vzrušující napětí. „Jak se opovažujete?! Která holka se to zasmála, kdo to byl?“

Pan učitel Meacher už byl na nohou a zuřivě gestikuloval na kohosi uprostřed řady hned za Andrewem a Tlustochem. Andrewova židle znovu dostala ránu, protože se Gaia na svém místě, stejně jako všichni ostatní, obrátila, aby viděla. Celé Andrewovo tělo jako by získalo suprasensorické vnímání; cítil, jak se Gaino tělo prohýbá k němu. Kdyby se otočil na druhou stranu, byli by prsa na prsa.

„Kdo se to zasmál?!“ opakoval Příhrádka a absurdně se vypínal na špičkách, jako by mohl viníka ze svého místa rozeznat. Meacher nehlasně pohyboval rty a zuřivě ukazoval osobě, kterou vyčlenil jako provinilce, že má vystoupit z řady.

„Kdo je to, pane Meachere?“ křičel Příhrádka.

Zdálo se, že se Meacherovi nechce odpovědět, pořád nemohl viniti přesvědčit, aby opustila své místo, ale když začal Příhrádka vykazovat znepokojivé známky toho, že chce odejít z řečniště, aby se do vyšetřování pustil sám, vyskočila Krystal Weedonová, ve tváři celá rudá, a začala se prodírat řadou.

„Hned po shromáždění za mnou přijdeš do kanceláře!“ křičel Příhrádka. „Naprosto hanebné... žádnou úctu... Jdi mi z očí!“

Ale Krystal se zastavila na konci řady, ukázala Příhrádkovi prostředník a zaječela: „NIC SEM NEUDĚLALA, TY DEBILE!“

Ozval se výbuch smíchu a vzrušený hovor. Učitelé se marně snažili ztlumit hluk a jeden nebo dva se zvedli ze židlí, aby se pokusili vlastní třídu povolat k pořádku.

Za Krystal Weedonovou a Meacherem zapadly dveře.

„Uklidněte se!“ zakřičela ředitelka a v hale se rozhostilo ticho plné vrtění a šeptání. Tlustoch se díval přímo před sebe a pro jednou se zdálo, že se k lhostejnosti musí nutit a ve tváři má o něco tmavší odstín.

Andrew ucítil, jak se Gaia usadila zpátky na místo. Sebral odvahu, pohlédl doleva a zazubil se. Hned mu úsměv oplátila.

VII.

Ačkoli pagfordské lahůdky otvíraly až v půl desáté, Howard Mollison přišel dřív. Byl to neuvěřitelně obézní čtyřiašedesátník. Břicho mu v olbřímím záhybu spadalo přes stehna, takže většina lidí, jakmile na něj upřela zrak, okamžitě pomyslela na jeho penis: kdy ho asi viděl naposled, jak si ho myje a jak dokáže provádět kterýkoli z úkonů, k nimž je penis určen. Částečně proto, že v nich jeho vzhled vyvolával takové myšlenky, a částečně díky svému vybroušenému konverzačnímu umění dokázal Howard lidi rovným dílem uvádět do rozpaků i odzbrojit, takže zákazníci, kteří u něj v obchodě byli poprvé, téměř vždy nakoupili víc, než měli v úmyslu. Pusa mu v práci bez přestání jela, jednou rukou s krátkými prsty pohyboval kráječem plynule dopředu, dozadu, takže se plátky šunky, jemné jako hedvábí, skládaly na přichystaný celofán, kulaté modré oči měl vždycky připravené k mrknutí a bradu roztřesenou nenuceným smíchem.

Howard si sám navrhl pracovní úbor: bílou košili, naškrobenou tmavozelenou plátěnou zástěru, manšestráky a loveckou čapku, do které zapíchal několik rybářských mušek. Pokud si tu čepici vzal původně z legrace, už dávno tomu tak nebylo. Každé ráno si ji za pomoci malého zrcátka na toaletách pro personál s vážnou precizností nasadil na husté šedivé kudrny.

Howarda vždycky těšilo otvírat ráno obchod. Rád se pohyboval po krámě, když bylo slyšet jen vrnění chladicích vitrín, líbilo se mu přivádět všechno zpátky k životu: rozsvítit světla, vytáhnout rolety, sundat poklapy a odhalit poklady chladicího pultu – bledé zelenošedé artyčky, onyxově černé olivy, sušená rajčata stočená jako rubínoví mořští koníci v oleji tečkovaném bylinkami.

Dnes ráno mu však radost kazila netrpělivost. Jeho společnice Maureen už měla zpoždění a stejně jako předtím Miles i Howard měl obavy, že by ho někdo mohl předběhnout a říct jí tu neuvěřitelnou novinu dřív než on, protože neměla mobilní telefon.

Zastavil se u nedávno vybouraného obloukovitého průchodu ve zdi mezi lahůdkářstvím a bývalým obchodem s obuví, z něž se brzy měla stát nejnovější pagfordská kavárna, a zkontroloval silnou průhlednou plastovou fólii, jež chránila lahůdkářství před prachem. Chtěli kavárnu otevřít před Velikonocemi, aby stihli využít přílivu turistů do jihozápadní Anglie. Howard pro ně každoročně chystal do výlohy místní cider, sýr a slaměné panenky.

Za zády mu zacinkal zvonek a Howard se otočil. Záplatované a vyztužené srdce mu vzrušením tlouklo jako o závod.

Maureen byla drobná dvašedesátiletá žena s kulatými rameny, vdova po Howardově původním společníkovi. Kvůli shrbené postavě vypadala mnohem starší, než byla, ačkoli se tolika způsoby snažila udržet si za každou cenu mládí: vlasy si barvila načerno, oblékala se do jasných barev a potáčela se na nerozumně vysokých podpatcích, které v obchodě měnila za zdravotní sandály.

„Dobrýtro, Mo,“ pozdravil Howard.

Byl odhodlaný svou zprávu nezkazit tím, že ji uspěchá, ale za chvíli tu budou zákazníci a on měl hodně co vyprávět.

„Už jsi to slyšela?“

Tázavě svráстила obočí.

„Umřel Barry Fairbrother.“

Otevřela pusu překvapením.

„Ne! Jak se to stalo?“

Howard si poklepal ze strany na hlavu.

„Něco mu tam prasklo. Miles u toho byl, viděl, jak se to stalo. Na parkovišti v golfovém klubu.“

„Ne...“ opakovala Maureen.

„Mrtvý, jak zákon káže,“ prohlásil Howard, jako by smrt nepotvrzená zákonem neplatila, ale Barry Fairbrother mohl být klidný, že ta jeho je legální.

Maureen s křiklavě namalovanými ústy dokořán se pokřižovala. Její katolictví dodávalo takovým chvílím vždycky pitoreskní nádech.

„A Miles u toho byl?“ zakrákala. Z jejího hlubokého hlasu bývalé kuřačky slyšel touhu po každé podrobnosti.

„Postavila bys na čaj, Mo?“

Může její utrpení alespoň o pár minut prodloužit. Polila si vařícím čajem ruku, jak spěchala, aby se k němu vrátila. Seděli spolu za pultem na vysokých dřevěných stoličkách, které tam Howard umístil pro chvíle slabšího provozu, a Maureen si chladila opařenou ruku hrstí ledu, kterou shrábla od nádoby s olivami. Společně probrali konvenčnější aspekty tragédie: vdovu („bude úplně ztracená, žila jen pro Barryho“), děti („čtyři pubertáci bez otce, to je něco“), relativní mládí nebožtíka („vždyť nebyl o moc starší než Miles, ne?“) a pak se konečně dostali k opravdu zásadnímu bodu, vedle nějž bylo všechno ostatní jen bezcílné plácání.

„Co bude teď?“ vyptávala se Maureen Howarda dychtivě.

„Hm,“ odpověděl, „to je otázka, že? Máme tu zánik mandátu, Mo, a tím se může všechno změnit.“

„Co že máme?“ přeptala se Maureen v obavě, že by jí snad mohlo uniknout něco zásadního.

„Zánik mandátu,“ zopakoval Howard. „Tak se tomu říká, když někdo přijde o místo v radě následkem úmrtí. To je oficiální termín,“ poučoval ji.

Howard byl předsedou obecní rady a prvním občanem Pagfordu. K tomuto úřadu patřil pozlacený smaltovaný řetěz, odpočívající teď v maličkém sejfu, který si se Shirley nechali nainstalovat na dno vestavěných skříní. Kdyby jen pagfordskému obvodu udělili status samosprávného města, mohl by si říkat starosta. Ale stejně jím vlastně ve všech ohledech byl. Shirley to na obecních webových stránkách vyjádřila úplně jasně. Pod fotografií rozzářeného růžolícího Howarda s řetězem prvního občana na krku bylo napsáno, že vítá pozvání k účasti na místních společenských a obchodních akcích. Zrovna před pár týdny rozdával v místní základní škole osvědčení o cyklistické zdatnosti.

Howard se napil čaje a s úsměvem, aby otupil ostří svého prohlášení, poznamenal: „Nezapomeň, Mo, že Fairbrother byl jako osina v zadku. Uměl být opravdu otravný.“

„Ale to já vím,“ přitakala, „to já vím.“

„Kdyby žil, musel bych si to s ním vyříkat. Zeptej se Shirley. Uměl být pěkný podrazák.“

„Ale to já vím.“

„No, uvidíme. Uvidíme. Tím by to mělo být vyřízené. Pochopitelně jsem nechtěl zvítězit tímhle způsobem,“ dodal s hlubokým povzdechem, „ale když mám mluvit za Pagford... za místní komunitu... všechno zlé je k něčemu dobré...“

Howard se podíval na hodinky.

„Už je skoro půl, Mo.“

Nikdy neotevřeli pozdě a nikdy nezavřeli dřív. Svůj podnik vedli s rituálností a řádem hodnými chrámu.

Maureen odvrátila odemknout dveře a vytáhnout rolety.

Jak trhaně stoupaly vzhůru, objevovalo se po kouskách Náměstí: malebné a udržované, z velké části díky společnému úsilí majitelů podniků, které jej lemovaly. Všude bylo vidět truhlíky, závěsné koše i nádoby na květiny, osazené každoročně v dohodnutých barvách. Naproti lahůdkářství Mollison & Lowe stál hostinec U černého děla, jeden z nejstarších v celé Anglii.

Howard zacházel do zadní místnosti a vracel se s podlouhlými hrnatými mísami s čerstvými paštikami, které i s lesklými ozdobami z citrusů a bobulí úhledně rovnal pod sklo do vitríny. Když uložil poslední paštiku, trochu udýchaný po vši té námaze navrch k nezvyklé dávkce ranní konverzace, na chvíli se zastavil a zahleděl se na válečný pomník uprostřed Náměstí.

Pagford byl dnes ráno stejně krásný jako vždycky a Howard si prožil božskou chvíli radosti bytí, jak svého, tak města, k němuž dle svého názoru patřil jako bijící srdce. Vpíjel to všechno do sebe plnými doušky: lesklé černé lavičky, červené a fialové květiny, slunce zlatící vršek kamenného kříže... a Barry Fairbrother je pryč. Bylo obtížné nevidět v náhlém přeskupení na bitevním poli (jak to Howard vnímal), kde se s Barrym tak dlouho utkával, nějaký vyšší záměr.

„Howarde,“ oslovila ho Maureen důrazně. „Howarde!“

Po Náměstí kráčela žena. Štíhlá černovlasá žena s hnědou pleť v baloňáku, která se za chůze mračila na svoje nohy v kozačkách.

„Myslíš, že...? Že už to ví?“ zašeptala Maureen.

„Nemám ponětí,“ odpověděl Howard.

Maureen, která ještě neměla čas se přezout do svých schollek, si málem vyvrkla kotník, jak rychle couvala od výlohy a pospíchala za pult. Howard odešel pomalu a majestátně na místo u kasy, jako střelec zaujímající postavení.

Zvonek zacinkal a stále zamračená MUDr. Parminder Jawandová vkročila do dveří lahůdkářství. Nepozdravila Howarda ani Maureen a rovnou zamířila k polici s oleji. Maureen ji sledovala zaujatým pohledem bez mrkání jako jestřáb myšku.

„Dobré ráno,“ řekl Howard, když Parminder s láhví v ruce přistoupila k pultu.

„Dobré.“

Doktorka Jawandová se mu málokdy dívala do očí, ať už na zasedáních obecní rady, nebo když se potkali mimo kulturní sál. Howarda vždycky pobavilo, jak nedokáže zakrýt své nepřátelství. Reagoval na to žovialitou, přehnanou galantností a zdvořilostí.

„Dnes nejste v práci?“

„Ne,“ odpověděla Parminder a hrabala se v kabelce.

Maureen už se neudržela.

„Je to hrozná zpráva,“ prohlásila svým nakřáplým chraplavým hlasem. „To s Barrym Fairbrotherem.“

„Mhm,“ odpověděla Parminder, ale pak: „Cože?“

„To s Barrym Fairbrotherem,“ zopakovala Maureen.

„Co je s ním?“

Parminder měla i po šestnácti letech strávených v Pagfordu silný birminghamský přízvuk. Hluboká kolmá vráska mezi obočím zesilovala jakýkoli její výraz, ať už hněvu, nebo soustředění.

„Umřel,“ řekla Maureen s dychtivým pohledem upřeným na její zamračenou tvář. „Včera večer. Howard mi o tom zrovna říkal.“

Parminder zůstala nehybně stát s rukou v kabelce. Pak jí pohled sjel stranou k Howardovi.

„Zhroutil se a zemřel na parkovišti v golfovém klubu,“ řekl Howard. „Miles tam byl a viděl, jak se to stalo.“

Uběhly další vteřiny.

„To má být vtip?“ zeptala se Parminder ostrým vysokým hlasem.

„Jistěže to není vtip,“ odpověděla Maureen, vychutnávajíc si vlastní pobouření. „Kdo by o tomhle žertoval?“

Parminder postavila olej s bouchnutím na skleněnou desku pultu a vyšla ven z obchodu.

„No tedy!“ prohlásila Maureen s radostným pohoršením. „A tohle je vtip? Opravdu báječné!“

„To je šok,“ pravil Howard moudře a díval se, jak Parminder spěchá zpátky přes Náměstí, až za ní vlaje baloňák. „Ta z toho bude zrovna tak špatná jako vdova. Ale bude to zajímavé,“ dodal a líně se poškrábal na převislém bříše, kde ho často svrbělo, „sledovat, co...“ Nechal větu nedokončenou, ale to nevadilo – Maureen věděla přesně, co myslí. Dívali se, jak radní Jawandová mizí za rohem, a oba přitom mysleli na uvolněné křeslo v radě. Nevnímali jej jako prázdné místo, ale spíš jako kouzelnický klobouk plný možností.

VIII.

Stará fara byla poslední a největší z viktoriánských domů v Kostelní ulici. Stála až na konci ve velké rohové zahradě, obrácená ke kostelu svatého Michaela a Všech svatých na druhé straně silnice.

Parminder, která posledních pár metrů po ulici utíkala, chvíli zápolila se zatuhlým zámekem a potom vešla do domu. Neuvěří tomu, dokud to neuslyší od někoho jiného, kohokoli... Ale v kuchyni už zlověstně zvonil telefon.

„Ano?“

„Tady Vikram.“

Parminderin manžel byl kardiochirurg. Pracoval v Jihozápadní všeobecné nemocnici v Yarvilu a normálně z práce nikdy nevolal. Parminder svírala sluchátko tak silně, až ji bolely prsty.

„Doslechl jsem se to jen náhodou. Vypadá to na aneurysma. Požádal jsem Huwa Jeffriese, aby udělal pitvu přednostně. Pro Mary bude lepší, když bude vědět, co to bylo. Možná ho dělají už teď.“

„Jasně,“ zašeptala Parminder.

„Tessa Wallová tu byla,“ řekl jí Vikram. „Zavolej Tesse.“

„Ano,“ přikývla Parminder. „Tak jo.“

Ale když zavěsila, svezla se na jednu z kuchyňských židlí a koukala oknem do zahrady, aniž by ji viděla, s prsty přitisknutými na ústa.

Všechno se zhroutilo. Fakt, že to ještě pořád existovalo, stěny a židle a dětské výkresy na zdech, nic neznamenal. Bylo to rozmetáno do posledního atomu a vmžiku znovu sestaveno, a to zdání stálosti a pevnosti bylo k smíchu. Jediným dotykem by se to rozplynulo, protože všechno najednou bylo tenoučké jako hedvábný papír a mohlo se to rozdrolit.

Neměla nad svými myšlenkami žádnou kontrolu. Také se rozpadaly. Vybavovaly se jí a zase zapadaly náhodné útržky vzpomínek: jak s Barrym tančí na silvestrovském večírku u Wallových nebo ten legrační rozhovor, když se spolu vraceli z minulého zasedání obecní rady.

„Máte kravský dům,“ řekla mu.

„Kravský dům? Co to má znamenat?“

„Je vpředu užší než vzadu. To přináší štěstí. Ale stojí nad křižovatkou do T. To znamená neštěstí.“

„Takže to máme vyrovnané,“ řekl Barry.

Tepla v hlavě se mu musela už tenkrát nebezpečně vydouvat a jeden ani druhý o tom nevěděli.

Parminder odešla poslepu z kuchyně do ponurého obýváku; bez ohledu na počasí byl pořád ve stínu kvůli vysoké borovici v před-

zahrádce. Ten strom nenáviděla, ale zůstával stát, protože s Vikramem věděli, jak by sousedé vyváděli, kdyby ho porazili.

Neměla stání. Vyšla do předsíně, pak zpátky do kuchyně, tam vzala telefon a zavolala Tesse Wallové, ale ta to nebrala. Musí být v práci. Roztřesená Parminder se vrátila na židli v kuchyni.

Její smutek byl tak velký a zběsilý, až ji to děsilo, jako by se zpod podlahy vynořila zlá obluda. Barry, malý vousatý Barry, její přítel, její spojenec.

Přesně takhle umřel táta. Bylo jí patnáct, a když se vrátily z města, našly ho ležet tváří dolů na trávniku vedle sekačky a do týla mu pražilo slunce. Parminder nenáviděla náhlou smrt. Dlouhé pomalé chřadnutí, kterého se tolik lidí obávalo, pro ni bylo uklidňující představou – spousta času všechno si zařídit a uspořádat, rozloučit se...

Ještě pořád držela ruce přitisknuté na ústa. Dívala se na vážnou laskavou tvář gurua Nánaka přišpendlenou na nástěnce.

(Vikramovi se obrázek nelíbil.

„Co to tady dělá?“

„Mně se líbí,“ odpověděla vzdorovitě.)

Barry a mrtvý...

Nelítostně potlačila hrozné nutkání k pláči. Matka ji za to vždycky odsuzovala, zvláště po otcově smrti, když ostatní dcery, tety i sestřenice všechny kvílely a bušily se do prsou. „A tos byla jeho mazlíček!“ Ale Parminder schovávala své nevyplakané slzy pevně zamčené uvnitř, kde jako by procházely alchymistickou přeměnou a vracely se na svět jako lávové potoky zloby, které pravidelně chrlila na své děti a recepční v práci.

Pořád v duchu viděla Howarda s Maureen za pultem, jednoho obrovského, druhou vychrtlou, a v jejích představách na ni shlíželi svrchu, když jí říkali, že její přítel je mrtvý. S téměř vítaným záchvatem vzteku a nenávisti si pomyslela: *Oni jsou rádi. Myslí si, že teď vyhrají.*

Znovu vyskočila, odkráčela do obývacího a sundala z vrchní police jeden svazek své zbrusu nové svaté knihy. Náhodně jej otevřela a četla, aniž by ji to překvapovalo, spíš jako by hleděla v zrcadle na vlastní ztrhanou tvář: *Ó myslí, svět je hluboká temná propast. A na všech stranách rozhazuje Smrt své síť.*

IX.

Do místnosti vyčleněné na Winterdownské střední škole pro výchovné poradenství se vcházelo ze školní knihovny. Neměla okna a osvětlovala ji jediná zářivka.

Tessa Wallová, vedoucí výchovná poradkyně a manželka zástupce ředitelky, tam vstoupila v půl jedenácté, otupělá únavou a se šálkem silné instantní kávy, který si přinesla ze sborovny. Byla to malá zavalitá žena s nehezským širokým obličejem. Sama si stříhala prošedivělé vlasy (tupou ofinu mívala často poněkud nakřivo), nosila ručně tkané originální oblečení a měla ráda bižuterii z korálků a dřeva. Dlouhá sukně, kterou měla dnes na sobě, byla ušitá snad z juty a k ní si vzala tlustou žmolkovatou hráškově zelenou vestu. Tessa se na sebe málokdy dívala ve velkém zrcadle a bojkotovala obchody, kde se tomu nemohla vyhnout.

Pokusila se výchovnou místnost podobnou vězeňské cele zútulnit nástěnným obrazem z Nepálu, který měla už od studentských let. Byla na něm duha a jasně žluté slunce a měsíc, ze kterých vycházely stylizované zvlněné paprsky. Zbytek holých vymalovaných stěn pokrývaly všemožné plakáty, které buď nabízely užitečné rady, jak si zvýšit sebe-

vědomí, nebo telefonní čísla na anonymní poradenství v oboru nej-různějších zdravotních či emocionálních problémů. Když výchovnou místnost naposled navštívila ředitelka, utrousila k nim mírně sarkastickou poznámku.

„A když všechno ostatní selže, zavolají na linku bezpečí, jak vidím,“ řekla a ukázala na nejvýraznější plakát.

Tessa s heknutím žuchla do křesla, sundala si hodinky, které ji škrtily, a položila je na psací stůl vedle potištěných papírů a poznámek. Pochybovala, že se dnes bude moct držet předpřipraveného postupu. Dokonce pochybovala, jestli se Krystal Weedonová vůbec objeví. Když Krystal něco rozrušilo, naštvalo nebo se nudila, často odcházela ze školy. Někdy ji chytili, než se dostala k bráně, a odvedli ji za křiku a klení zpátky dovnitř, jindy se jí povedlo zadržení vyhnout a utéct na celý den za školu. Bylo deset čtyřicet, zazvonil zvonek a Tessa čekala.

V deset padesát jedna vtrhla Krystal do dveří a zabouchla je za sebou. S rukama zkríženýma na plných nadrech si kecla na židli naproti Tesse, až se jí laciné náušnice rozhoupaly.

„Můžete svému manželovi říct,“ prohlásila rozechvělým hlasem, „že já se vubec nesmála, jasný, tyvole?“

„Krystal, prosím tě, nemluv přede mnou sprostě,“ řekla Tessa.

„Já sem se vubec nesmála, jasný?!“ vřískala Krystal.

Do knihovny přišla skupina šestáků s deskami v rukou. Dívali se dovnitř přes sklo ve dveřích a jeden z nich se zašklebil, když zahlédl zezadu Krystal. Tessa vstala a spustila přes sklo roletu, potom se vrátila na své místo pod měsícem a sluncem.

„Dobře, Krystal. Tak mi pověz, jak to bylo.“

„Váš muž řek něco o panu Fairbrotherovi, ne, a já neslyšela, co říkal, ne, tak mi to Nikki řekla, a tyvole –“

„Krystal!“

„... já tomu vubec nemohla uvěřit a zařvala sem, ale vubec sem se nesmála! Vubec sem se tyvole –“

„Krystal –“

„Vubec sem se nesmála, jasný?!“ křičela Krystal s rukama pevně zkříženýma na hrudi a nohama zamotanýma do sebe.

„Tak dobře, Krystal.“

Tessa byla zvyklá, že se studenti, které na výchovných konzultacích vídala nejčastěji, vztekají. Spousta z nich neměla žádnou pracovní morálku, běžně lhali, chovali se neslušně a podváděli, a přesto pokud je někdo obvinil nespravedlivě, jejich opravdový hněv neznal mezí. Tessa se domnívala, že před sebou vidí upřímné rozhořčení, na rozdíl od hraného, které Krystal uměla tak zdatně používat. Každopádně to vyjeknutí, které Tessa zaslechla při shromáždění, jí v tu chvíli připadalo spíš jako výraz šoku a zděšení než pobavení. Okamžitě se zhrozila, když to Colin veřejně označil za smích.

„Mluvila sem s Příhrádkou...“

„Krystal!“

„Říkala sem tyvole vašemu manželovi...“

„Krystal, naposledy tě žádám, abys přede mnou nemluvila sprostě...“

„Říkala sem mu, že sem se vubec nesmála, říkala sem mu to! A von mě tyvole stejně nechal po škole!“

V dívčích očích tlustě namalovaných tužkou se leskly slzy vzteku. Do tváří se jí nahrnula krev. Mračila se na Tessu, rudá jak pivoňka, připravená utéct, zaklít nebo Tesse taky ukázat prostředník. Pavučinka důvěry, kterou mezi sebou za necelé dva roky pracně upředly, se naplnila k prasknutí.

„Já ti věřím, Krystal. Já věřím, že ses nesmála, ale prosím tě, nemluv přede mnou sprostě.“

Najednou si dívka začala silnými krátkými prsty mnout rozmazané oči. Tessa vytáhla ze stolu štos papírových kapesníků a podala je přes stůl Krystal, která po nich bez poděkování chňapla, přitiskla si je na jedno oko po druhém a vysmrkala se. Krystaliny ruce na ní byly to nejdojemnější: nehty měla krátké a široké, nepořádně nala-

kované a veškerá její gesta byla naivní a přímočará jako u malého dítěte.

Tessa počkala, dokud se její chrochtavé oddechování nezklidnilo. Potom řekla: „Vidím, že jsi z toho, že pan Fairbrother umřel, nešťastná...“

„Jo, to sem,“ odpověděla Krystal pořádně útočně. „A co má bejt?“

Tessa si najednou živě představila Barryho, jak naslouchá tomuto rozhovoru. Úplně viděla jeho posmutnělý úsměv, jasně ho slyšela, jak říká „pánbůh jí to požehnej“. Tessa zavřela pálící oči. Nemohla mluvit. Slyšela, jak se Krystal vrtí, pomalu napočítala do deseti a znovu oči otevřela. Krystal na ni koukala, s rukama pořád založenýma, rudá ve tváři a se vzpurným výrazem.

„Mně je to taky moc líto,“ řekla Tessa. „Vlastně to byl náš dávný přítel. To proto byl pan Wall trochu –“

„Říkala sem mu, že sem se vubec –“

„Krystal, prosím tě, nech mě domluvit. Pan Wall je dnes velice nešťastný, a proto nejspíš... proto si nesprávně vyložil to, cos udělala. Já si s ním promluším.“

„Jenže von to tyvole –“

„Krystal!“

„Von to nezruší.“

Krystal v rychlém rytmu okopávala nohu od Tessina stolu. Tessa z něj sundala lokty, aby necítila vibrace, a řekla: „Já si s panem Wallem promluším.“

Nasadila, dle svého názoru, neutrální výraz a trpělivě čekala, až jí Krystal vyjde vstříc. Krystal trucovitě mlčela, kopala do nohy od stolu a polykala naprázdno.

„Co panu Fairbrotherovi bylo?“ zeptala se nakonec.

„Domnívají se, že mu praskla tepna v mozku,“ odpověděla Tessa.

„A proč praskla?“

„Narodil se s vadou, o které nevěděl,“ vysvětlovala Tessa.

Věděla, že s náhlou smrtí má Krystal větší zkušenosti než ona sama. Lidé z okruhu Krystaliny matky umírali předčasně tak často, jako by bojovali v nějaké tajné válce, o které zbytek světa nemá tušení. Krystal Tesse vyprávěla, jak když jí bylo šest, našla u mámy v koupelně mrtvolu neznámého mladíka. Na to konto ji pak, tak jako mnohokrát, předali do péče babi Cath. Babi Cath hrála v mnoha Krystaliných historkách z dětství významnou roli, byla současně záchranou i trestem.

„Teď bude naše družstvo v prdeli,“ řekla Krystal.

„Ne, nebude,“ oponovala Tessa. „A nemluv sprostě, Krystal, prosím tě.“

„Ale bude,“ odsekla Krystal.

Tessa jí chtěla odporovat, ale únava ten impuls zadusila. A Krystal má nakonec pravdu, říkala z odstupu racionální část Tessina mozku. S osmiveslicí je konec. Nikdo jiný než Barry by nedokázal Krystal zařadit do nějaké skupiny a udržet ji tam. Tessa věděla, že toho Krystal nechá, a nejspíš to věděla i ona sama. Chvilí seděly mlčky a Tessa byla moc unavená, než aby ji napadla slova, která by mezi nimi mohla změnit atmosféru. Připadala si roztřesená, bezbranná, obnažená až na kost. Už byla vzhůru víc než čtyřiaadvacet hodin.

(Samanta Mollisonová zavolala z nemocnice v deset hodin, zrovna když se Tessa po dlouhé horké lázni vynořila z koupelny, aby se podívala na zprávy na BBC. Naházela na sebe znovu oblečení, zatímco Colin vydával neartikulované zvuky a narážel do nábytku. Zaběhli nahoru za synem, aby mu řekli, kam jedou, a potom utíkali k autu. Colin jel do Yarvilu strašně rychle, jako by mohl Barryho oživit, když cestu zajede v rekordním čase; předhonit realitu a přinutit ji, aby se změnila.)

„Jestli se se mnou nebudete bavit, tak já pudu,“ řekla Krystal.

„Prosím tě, Krystal, nebuď drzá,“ odpověděla Tessa. „Jsem dneska moc unavená. Byli jsme s panem Wallem včera v noci v nemocnici s manželkou pana Fairbrothera. Jsou to naši dobří přátelé.“

(Když uviděla Tessu, Mary se úplně rozložila, vrhla se jí kolem krku a s příšerným kvílivým zaúpěním si schovala si obličej na jejím rameni. Tese samotné začaly téct slzy a kapat Mary na hubená záda a přitom se jí v hlavě vynořila úplně jasná myšlenka, že tomu, co Mary dělá, se říká oplakávání. Tělo, které jí Tessa tak často záviděla, drobné a útlé, se jí chvělo v náruči a sotva dokázalo pojmout žal, s nímž se mělo vyrovnat.)

Tessa si nepamatovala, kdy Miles se Samantou odjeli. Moc dobře se s nimi neznala. Nejspíš byli rádi, že mohou jít.)

„Já jeho ženu viděla,“ řekla Krystal. „Taková blondýna, byla se na nás podívat na závodech.“

„Ano,“ přikývla Tessa.

Krystal si okusovala konečky prstů.

„Chtěl, abych dala rozhovor do novin,“ prohlásila zničehonic.

„Cože?“ zeptala se zmatená Tessa.

„Pan Fairbrother. Chtěl, aby se mnou udělali rozhovor. Jen se mnou.“

V místních novinách kdysi vyšel článek o tom, jak winterdownská osmiveslice vyhrála krajské finále. Krystal, která moc číst neuměla, přinesla noviny ukázat Tesse a ta jí článek přečetla nahlas a prokládala ho výkřiky nadšení a obdivu. Byla to nejradostnější výchovná konzultace, jakou kdy zažila.

„Měli s tebou dělat rozhovor kvůli veslování?“ zeptala se Tessa. „Zase o družstvu?“

„Ne,“ odpověděla Krystal. „O něčem jiným.“ A potom: „Kdy má pohřeb?“

„Ještě nevíme,“ odpověděla Tessa.

Krystal si hryzala nehty a Tessa nedokázala shromáždit dost energie na to, aby přerušila ticho, které kolem nich houstlo.

X.

Oznámení o Barryho smrti na webových stránkách obecní rady nevyvolalo téměř žádný ohlas. Zapadlo jako kamínek uprostřed rozbouřeného oceánu. Ale na pagfordských telefonních linkách bylo to pondělí o něco živěji než obvykle a na úzkých chodnících se tvořily hloučky, v nichž si chodci šokovaným tónem ověřovali přesnost svých informací.

Jak se ta zpráva šířila, docházelo ke zvláštní proměně. Postihovala podpis pod dokumenty v Barryho kanceláři i e-maily zabírající místo v příchozí poště širokého okruhu jeho známých. Najednou byly stejně dojemné jako cestička z drobečků chlapce ztraceného v lese. Z rychlých čmáranic i pixelů uspořádaných prsty nyní už navždy nehybnými, jako by se staly strašidelné mrtvoly. Gavin se už teď poněkud štítil pohledu na textovky od mrtvého přítele ve svém telefonu a jedna z dívek z osmiveslice, ještě uplakaná cestou ze shromáždění, našla v tašce formulář, který Barry podepsal, a málem z toho dostala hysterický záchvat.

Třiadvacetiletá novinářka z *Yarvilských listů, deníku pro Yarvil a okolí* neměla nejmenší tušení, že z Barryho kdysi tak činorodého mozku je už jen těžká hrouda houbovitě tkáně na kovovém tácku v Jihozápadní všeobecné. Pročítala si, co jí poslal e-mailem hodinu před smrtí, potom mu zavolala na mobil, ale nikdo to nebral. Barryho telefon, který si předchozího dne na Maryinu žádost před odchodem na večeri vypnul, ležel doposud tiše spolu s ostatními osobními věcmi, jež jí dali v nemocnici, v kuchyni vedle mikrovlnné trouby. Nikdo se jich ani nedotkl. Tyhle známé předměty, přívěsek na klíčích, telefon i stará ošoupaná peněženka, byly jako kusy nebožtíka samého, mohly to zrovna tak dobře být jeho prsty nebo plíce.

Zpráva o Barryho smrti se šířila dál na všechny strany jako paprsky vyzařující od těch, kdo byli přítomni v nemocnici. Na všechny stra-

ny, až do Yarvilu, donesla se i k těm, kdo Barryho znali jenom od vidění nebo z doslechu, anebo jen podle jména. Fakta postupně ztrácela tvar i ostrost a v některých případech byla překroucená. Někdy se Barry v popisu detailů svého konce úplně ztratil a zbyl z něj jen výbuch zvratků a moči, ubohá zkroucená hromádka, a zdálo se nepatřičné, dokonce groteskně směšné, že někdo mohl umřít v takovém sajrajtu zrovna u napulírovaného golfového klubu.

A tak se stalo, že se Simon Price, který se ve svém domě na vrcholku kopce nad Pagfordem o Barryho smrti doslechl jako jeden z prvních, setkal v yarvilské tiskárně Harcourt-Walsh, kde pracoval už od školy, s překroucenou verzí. Donesla se mu z úst mladého přežvykujícího řidiče vysokozdvížného vozíku, kterého Simon, když se pozdě odpoledne vrátil z toalet, našel očumovat kolem dveří do své kanceláře.

Původně se kluk vůbec nepřišel bavit o Barrym.

„Tu věc, jak ste říkal, že by vás mohla zajímat,“ spustil potichu, když vešel za Simonem do kanceláře a Simon zavřel dveře, „bych to pro vás moh udělat ve středu, jestli máte ještě zájem.“

„Jo?“ řekl Simon a posadil se ke stolu. „Já myslel, žes říkal, že to je všechno už připravené?“

„To jo, ale nemůžu zařídít předávku dřív než ve středu.“

„Kolik žes to říkal?“

„Vosumdesát na ruku.“

Kluk zuřivě žvýkal, Simon slyšel čvachtat jeho sliny. Žvýkačka byla jednou z mnoha věcí, které Simon nesnášel.

„Ale je pravý, jo?“ ujišťoval se Simon. „Ne nějaký okopírovaný šmejd?“

„Přímo ze skladu,“ odpověděl kluk, přešlápl a pokrčil rameny. „Úplně pravej, ještě v krabici.“

„No dobrá,“ řekl Simon, „tak ho přines ve středu.“

„Co? Sem?“ Kluk protočil panenky. „Do práce ne, ty jo... Kde bydlíte?“

„V Pagfordu,“ odpověděl Simon.

„A kde v Pagfordu?“

Simonova neochota prozradit svůj domov hraničila až s pověřčivostí. Nejenže neměl rád návštěvy (narušitele soukromí a potenciální ničitele majetku), ale v jeho očích byl dům Na vršku nedotknutelný a neposkvrněný, na hony vzdálený Yarvilu a hlučné rachotící tiskárně.

„Přijedu si ho vyzvednout po práci,“ ignoroval mladíkovu otázku. „Kde to máš?“

Kluk se zatvářil nešťastně. Simon se na něj zamračil.

„To bych musel dostat prachy předem.“

„Peníze dostaneš, až dostanu zboží.“

„Hele, takhle to nejde.“

Simon měl pocit, že by ho mohla rozbolet hlava. Nedokázal se zbavit děsivé představy, kterou mu ráno lehkomyšlně nasadila do hlavy manželka, že člověku může celou věčnost bez povšimnutí v mozku tikat maličká bomba. Nepřetržitě klepání a vrčení tiskařského lisu za dveřmi mu jistě neprospívalo, ten ustavičný hluk mu možná už celé roky ztenčuje cévní stěny.

„Tak dobrá,“ zavrčel a poposedl v křesle, aby si ze zadní kapsy vytáhl peněženku. Kluk přistoupil s nataženou dlaní ke stolu.

„Bydlíte v Pagfordu někde blízko golfového hřiště?“ zeptal se, když mu Simon odpočítával do dlaně desetilibrovky. „Jeden kámoš tam včera byl a viděl tam chlapa, jak natáh bačkory. Normálně se poblil, pad na zem a umřel na parkovišti.“

„Jo, slyšel jsem o tom,“ přikývl Simon a promnul poslední bankovku mezi prsty, aby se ujistil, že to nejsou dvě slepené k sobě.

„Byl to nějaký křivej radní, ten chlap, co umřel. Bral úplatky. Grays mu platili, aby dostávali zakázky.“

„Jo?“ utrousil Simon, ale nesmírně ho to zaujalo.

Barry Fairbrother, kdo by to byl řekl?

„Tak já vám dám vědět,“ řekl kluk a zastrčil si osmdesát liber hluboko do zadní kapsy. „A ve středu pro něj zajedem.“

Dveře kanceláře se zavřely. Simon samým zaujetím nad odhalením Barryho pokřivenosti zapomněl na bolest hlavy (stejně to bylo jen takové pobolívání). Barry Fairbrother, který se vždycky tak angažoval, s každým se přátelil, byl tak oblíbený a veselý, a celou tu dobu bral úplatky od Grays.

Tato novina Simona nezdrtila tak, jak by zdrtila téměř kohokoli jiného, kdo Barryho znal, ani ho v jeho očích nijak nesnižovala. Naopak, pociťoval teď vůči nebožtíkovi větší respekt.

Každý, kdo má v hlavě mozek, se usilovně a utajeně snaží urvat, co může, to Simon dobře věděl. Nevidoucímá očima zíral na tabulku na monitoru počítače, už zase hluchý vůči rachotu tiskařských strojů za zaprášeným oknem.

Když má člověk rodinu, nezbyvá mu než dělat od devíti do pěti, ale Simon odjakživa věděl, že existují i jiné, lepší způsoby, že pohodlný život v bohatství se mu houpá nad hlavou jako obrovský kornout s cukrátky, který by mohl roztrhnout, jen kdyby měl dost dlouhý klacek a věděl, kdy udeřit. Simon si zachovával dětskou důvěru v to, že svět existuje jen jako kulisa pro jeho osobní drama, že nad ním visí ruka osudu a vrhá mu do cesty nápovědy a znamení, a měl neodbytný pocit, že se mu právě takového znamení dostalo, že na něj pánbůh mrknul.

Nadpřirozené tipy měly v Simonově minulosti na svědomí už několik zdánlivě donkichotských rozhodnutí. Před lety, když byl ještě v tiskárně jako pouhý tovaryš, s hypotékou, kterou si jen tak tak mohl dovolit, a čerstvě těhotnou ženou, vsadil sto liber na favorizovaného koně jménem Miláček Ruti, který skončil druhý od konce. Krátce poté, co si koupili dům Na vršku, utopil Simon dvanáct set liber, za něž chtěla Rút nakoupit závěsy a koberce, v pyramidové firmě, kterou vedl jeden jeho prohnáný starý známý z Yarvilu. Simonova investice zmizela i s ředite-

lem, ale přestože vyváděl, nadával a skopal mladšího syna na půl cesty ze schodů za to, že se mu připlatel do cesty, na policii se neobrátit. Věděl o jistých nesrovnalostech ve fungování společnosti dřív, než do ní vložil peníze, a dovedl si představit ty všetečné dotazy.

Tyhle katastrofy ovšem na druhé straně vyvažovaly případy, kdy mu štěstí přálo, podrazy, které zafungovaly, a tušení, která se vyplatila, a těm Simon přisuzoval v konečném účtování velikou váhu. To proto neztrácel víru ve svou šťastnou hvězdu, ty ho utvrzovaly v přesvědčení, že na něj čeká něco lepšího než plahočit se za mizerný plat od rána do večera, dokud nepůjde do důchodu nebo neumře. Podvody a postranní cestičky, já na bráchu, brácha na mě... každý to tak dělá, dokonce, jak se ukázalo, i ten mrňavý Barry Fairbrother.

Simon Price seděl ve své zašlé kanceláři a závistivě si představoval volné místo v řadách zasvěcenců, kde teď peníze kapaly do prázdného křesla a žádný klín na ně nečekal.

(Staré časy)

Neoprávněný vstup

12.43 Proti neoprávněným osobám (které, v principu, musí zabrat cizí prostory i s jejich současnými uživateli)...

Charles Arnold-Baker:
Místní samospráva,
7. vydání

I.

Pagfordská obecní rada měla na svou velikost značnou moc. Scházela se jednou měsíčně v hezkém viktoriánském kulturním sále a vytrvale a úspěšně se už celá desetiletí bránila pokusům o omezení svého rozpočtu či pravomocí anebo zařazení pod nějaký novátorský jednotící orgán. Ze všech obecních rad spadajících pod vyšší autoritu Yarvilské okresní rady se Pagford pyšnil tím, že je nejneukázněnější, nejnezávislejší a je ho nejvíc slyšet.

Až do nedělního večera se rada skládala ze šestnácti místních mužů a žen. Jelikož voliči většinou soudili, že když si někdo přeje být v obecní radě, znamená to nejspíš, že se na to hodí, všech šestnáct zastupitelů získalo svá křesla bez jakékoli opozice.

Přesto se tato bezproblémově obsazená instituce v současné době nacházela ve stavu občanské války. Problém, jenž v Pagfordu probouzel vášně už po šedesát let, dospěl do závěrečné fáze a šiky se srotily za dvěma charismatickými vůdci.

Aby člověk plně pochopil příčinu sporu, musel si uvědomit celou hloubku pagfordského odporu a nedůvěry k městu Yarvil, ležícímu na sever od Pagfordu.

Yarvilské obchody, firmy, továrny a Jihozápadní všeobecná nemocnice poskytovaly Pagfordským větší část pracovních míst. Mládež

z menšího městečka trávila většinu sobotních večerů v yarvilských biografech a klubech. Ve městě byla katedrála, několik parků a dvě obrovská nákupní centra a tato místa nebylo nepříjemné navštívit, když jste se nabažili nadřazených krás Pagfordu. Přesto byl Yarvil pro pravověrné Pagfordany sotva něco víc než nutné zlo. Jejich postoj symbolizoval vysoký kopec, na jehož vrcholu stálo Pargetterské opatství, díky kterému nebylo Yarvil z Pagfordu vidět, a místním tak dopřával šťastnou iluzi, že je větší město o mnoho kilometrů dál, než tomu bylo ve skutečnosti.

II.

A ještě jedno místo Pargetterský vrch zakrýval, k tomu si však pagfordští odjakživa osobovali vlastnické právo. Sweetloveské sídlo – úžasná barokní usedlost medové barvy zasazená do parku o rozloze několika hektarů, s přilehlou zemědělskou půdou – leželo na území pagfordského okresu v půli cesty k Yarvilu.

Téměř po dvě století přecházel dům hladce z jedné generace šlechtické rodiny Sweetloveových na druhou, až nakonec na počátku dvacátého století rod vymřel. Jediné, co dnes zbylo z dlouhého spojení Sweetloveových s Pagfordem, byla největší hrobka na hřbitově u kostela svatého Michaela a Všech svatých a erby a iniciály roztroušené po místních úředních záznamech a budovách jako stopy a zkameněliny výkalů vyhynulých živočichů.

Po smrti posledního ze Sweetloveů šla usedlost znepokujícím rychlostí z ruky do ruky. V Pagfordu neustále panovaly obavy, že jejich milovanou pamětihodnost koupí nějaká developerská firma a zohaví ji. Po-

tom ji v roce 1950 zakoupil jistý Aubrey Fawley. Brzy se o něm vědělo, že vládne nemalým soukromým jměním, jež záhadným způsobem rozšiřoval v londýnské City. Měl čtyři děti a chtěl se tu usadit natrvalo. Pagfordské uspokojení dosáhlo následně výšek až opojných, když se bleskově rozneslo, že je Fawley potomkem vedlejší linie Sweetloveů. Očividně byl už teď napůl místní, někdo, kdo bude cítit přirozenou souznělost s Pagfordem, nikoli s Yarvilem. Starý Pagford byl přesvědčený, že příchod Aubreyho Fawleyho znamená návrat šťastného věku. Bude městu kouzelným kmotříčkem, tak jako před ním jeho předkové, a bude jejich dlážděné uličky zahrnovat svou přízní a leskem.

Howard Mollison si ještě pamatoval, jak jeho matka vpadla do maličké kuchyňky v Nadějně ulici s novinou, že Aubreyho pozvali, aby dělal porotce na místní zahrádkářské výstavě. Vyhrála se svými fazolkami tři roky po sobě hlavní cenu za zeleninu a toužila přijmout postříbřenou mísu od muže, který pro ni už teď byl hrdinou ze starého románu.

III.

Pak se však (jak praví místní legenda) najednou snesla temnota, jež doprovází příchod zlé čarodějnice.

Už ve chvíli, kdy se Pagford radoval, že Sweetloveské sídlo padlo do tak bezpečných rukou, Yarvilští na jižním okraji města pilně budovali pás sociálních domků. Pagfordané se ke svému znepokojení dozvěděli, že nové ulice zabírají něco z pozemků mezi větším a menším městem.

Všem bylo známo, že od války stoupá poptávka po levném bydlení, ale městečko, které na chvíli obrátilo pozornost k příchodu Aubreyho

Fawleyho, začalo bzučet nedůvěrou k yarvillským záměrům. Přirozené bariéry řeky a kopců, které dříve zajišťovaly pagfordskou svrchovanost, jako by rychlostí, s níž se množily domky z červených cihel, ztrácely na významu. Yarvil zastavěl půdu, kterou měl k dispozici, do posledního centimetru a zarazil se na severní hranici pagfordského území.

Městečko vydechlo úlevou, ale jak se brzy ukázalo, bylo to předčasné. Okamžitě se zjistilo, že Cantermillské sídliště potřebám obyvatelstva nestačí, a město se začalo poohlížet po další půdě, kterou by mohlo kolonizovat.

A tehdy učinil Aubrey Fawley (který byl pro obyvatele Pagfordu stále spíš mýtem než člověkem z masa a kostí) rozhodnutí, které odstartovalo trpký svár přetrvávající šedesát let.

Protože neměl pro několik křovinatých polí, která ležela za nově postavenými domky, žádné využití, prodal pozemky za dobrou cenu yarvillské radě a peníze použil na renovaci zkrouceného ostění ve vstupní hale sweetloveské usedlosti.

Rozhořčení Pagfordských neznalo mezí. Sweetloveská pole bývala odjakživa významným obranným pilířem proti rozpínavému městu. Teď měla být odvěká hranice porušena vpádem chtivých Yarvilanů. Halasná zasedání na radnici, rozhořčené dopisy do novin i yarvillské radě, osobní protesty u zodpovědných osob, nic nepomohlo zvrátit osud.

Sociální bydlení se začalo znovu rozlézat, ale s jedním rozdílem. Během té krátké přestávky po dostavění prvního sídliště přišla rada na to, že by se dalo stavět levněji. A tak nové přírůstky nebyly z červených cihel, ale z betonu v ocelových rámech. Tomuhle druhému sídlišti se mezi místními říkalo Pole podle pozemků, na nichž ho postavili, a od Cantermillského sídliště se lišilo podřadnými materiály i architekturou.

A v jednom z těch betonovo-ocelových domků v Polích, které se už v šedesátých letech bortily a praskaly, se narodil Barry Fairbrother.

IV.

Navzdory uklidňování yarvilské rady, že za údržbu nového sídliště budou zodpovídat sami, Pagfordu (jak jeho roztrpčení obyvatelé předpovídali od začátku) začaly brzy chodit nové účty. Zatímco provoz většiny služeb v Polích i údržba domů připadly yarvilskému úřadu, zůstaly ještě další záležitosti, které město s přezíravostí sobě vlastní delegovalo na obec: údržba chodníků, veřejného osvětlení a laviček, péče o autobusové zastávky i veřejná prostranství.

Lávky přes silnici z Pagfordu do Yarvilu pokryla graffiti, autobusové zastávky v Polích byly rozbité, místní pubertáci poházeli dětské hřiště láhvemi od piva a trefovali se kamením do lamp veřejného osvětlení. Místní stezka, po níž se dřív rádi procházeli turisté i místní, se stala oblíbeným místem mládeže z Polí. Scházeli se tam a „dělali i horší věci“, jak temně podotkla matka Howarda Mollisona. Pagfordskému úřadu připadl na starost úklid, opravy i náhrada rozbitého zařízení a všichni byli od samého počátku přesvědčení, že fondy, které Yarvil pro tyto účely uvolňuje, jsou nedostatečné vzhledem k času i výdajům, které to stojí.

Žádná část tohoto nechtěného břemene nezpůsobila větší hněv či roztrpčení než to, že děti z Polí teď patřily do spádové oblasti Základní školy svatého Tomáše. Mladí Polňáci měli právo oblékat žádanou modrobílou uniformu, hrát si na dvoře u základního kamene, který položila lady Charlotte Sweetloveová, a zahlušovat maličké třídy svým ostrým yarvilským přízvukem.

V Pagfordu se brzy stalo obecně známým faktem, že domy v Polích jsou vytouženým cílem každé yarvilské rodiny na sociálních dávkách s dětmi ve školním věku a že se tam přes hranici z Cantermillského sídliště valí neutuchající příliv lidu, úplně jako Mexičané do Texasu. Jejich krásná škola Svatého Tomáše, magnet pro profesioná-

ly dojíždějící do Yarvilu za prací, které přitahovaly malé třídy, zavírací lavice, stará kamenná budova i hřiště v zeleni, měla padnout v plen potomstvu příživníků, narkomanů a matek, které měly každé dítě s jiným mužem.

Tenhle hrůzný scénář se nikdy tak docela nenaplnil, protože i když měla škola svatého Tomáše neoddiskutovatelné výhody, měla i nevýhody: musela se kupovat uniforma anebo vyplňovat všechny možné formuláře, aby na ni člověk dostal příspěvek, musely se pořizovat průkazky na autobus a bylo nutné dřív vstávat, aby děti přišly do školy včas. Některým rodinám v Polích připadaly tyto překážky příliš obtížné a jejich děti pak pohltila veliká základní škola bez uniform, kterou postavili pro potřeby Cantermillského sídliště. Většina žáků z Polí, kteří chodili do Svatého Tomáše, mezi spolužáky z Pagfordu dobře zapadla a u některých se lidé dokonce shodli, že jsou to úplně normální milé děti. Takhle se například vypracoval Barry Fairbrother, oblíbený a chytrý třídní šašek, který jen občas zahlédl, jak někomu z pagfordských rodičů zamrzl úsměv na rtech, když se zmínil, kde bydlí.

Ovšem někdy musela Základní škola svatého Tomáše přijmout žáka z Polí, u nějž se nedalo popřít, že jde o rušivý element. Když přišel čas, aby nastoupila do školy Krystal Weedonová, žila u prababičky v Nadějně ulici, takže jejímu příchodu opravdu nešlo žádným způsobem zabránit, ačkoli když se v osmi letech stěhovala zpátky k matce do Polí, dělali si místní naděje, že opustí školu svatého Tomáše nadobro.

Krystalin pomalý postup ročníky připomínal postup kozy skrz útroby hada škrtiče: byl dobře viditelný a nepohodlný pro obě zúčastněné strany. Ne že by byla Krystal vždycky ve třídě, po větší část své kariéry na Svatém Tomáši měla individuální hodiny se speciálním pedagogem.

Souhrou nešťastných náhod byla Krystal ve stejné třídě jako nejstarší vnučka Howarda a Shirley Mollisonových, Lexie. Jednou Krystal

uhodila Lexie Mollisonovou do obličeje tak silně, až jí vyrazila dva zuby. To, že už se stejně kývaly, nebrali Lexiini rodiče a prarodiče jako příliš polehčující okolnost.

Přesvědčení, že na Winterdownské střední by na jejich dcery čekaly plné třídy takových Krystal, nakonec Milese a Samantu Mollisonovy přimělo k tomu, aby obě dcery odeslali na Svatou Annu, soukromou dívčí školu v Yarvilu, kde zůstávaly přes týden na internátě. To, že Krystal Weedonová vyštvala jeho vnučky z jejich zákonného postavení, se pro Howarda Mollisona rychle stalo jedním z oblíbených konverzačních příkladů toho, jaký má sídliště na Pagford neblahý vliv.

V.

První vlna pagfordského rozhořčení opadla a přešla v nenápadnější, ale o nic slabší pocit křivdy. Pole pošpinila a zkazila mírumilovné a krásné místo a rozhněvaní obyvatelé nepolevovali v odhodlání sídliště se zbavit. Ale revize okrsků přicházely a odcházely a reformy místní samosprávy se přes jejich území přehnalý, aniž by cokoli změnilý: Pole zůstávala součástí Pagfordu. Ti, kdo se do města nově přistěhovali, se rychle dovětipili, že odpor k sídlišti je nezbytným průkazem k laskavému přijetí u skupinky skalních Pagfordů, kteří všechno řídili.

Teď se však – po více než šedesáti letech od chvíle, kdy starý Aubrey Fawley přenechal Yarvilu ty osudné pozemky, po dlouhých desetiletích trpělivé práce, taktizování a dovolávání se, třídění informací

a pronásledování podvýborů – pagfordští odpůrci Polí konečně nacházeli na vratkém prahu vítězství.

Recese nutila místní samosprávy k zefektivňování, krácení a reorganizacím. Na vyšším stupni samosprávy v yarvilské okresní radě byli tací, kdo spatřovali naději pro své volební ambice v tom, že by rozpadající se sídlišťátko, které úspěšná opatření prosazovaná vládou jistě tvrdě zasáhnou, shráblí a jeho nespokojené obyvatele připojili ke svým voličům.

Pagford měl v Yarvilu vlastního zástupce: okresního radního Aubreyho Fawleyho. Nebyl to ten, který umožnil výstavbu Polí, ale jeho syn, „mladý Aubrey“, který zdědil Sweetloveské sídlo a přes týden pracoval v Londýně jako investiční bankéř. Jeho zapojení do místních záležitostí v sobě neslo nádech pokání, jakýsi pocit, že by měl napravit škody, jež městečku tak lehkovážně způsobil otec. S manželkou Julií věnovali a rozdělili ceny na zemědělské výstavě, zasedali v nejrůznějších místních výborech a pořádali každoroční vánoční večírek, na který všichni toužili dostat pozvánku.

To, že jsou s Aubreym v neutuchajícím boji za přepsání Polí pod Yarvil tak blízcí spojenci, bylo Howardovi pýchou i potěšením, neboť Aubrey se pohyboval ve vyšších sférách obchodu, jež v Howardovi vyvolávaly fascinovanou úctu. Každý večer, když zavřel lahůdkářství, vyndal Howard ze staromódní kasy zásuvku a přepočítával mince a zašpiněné bankovky, než je uložil do sejfu. Naopak Aubrey se během pracovní doby peněz ani nedotkl, a přesto řídil jejich přesuny v nepředstavitelných částkách z jednoho kontinentu na druhý. Spravoval je, zmnožoval, a když mu štěstí nepřálo, důstojně přihlížel tomu, jak mizí. V Howardových očích byl Aubrey zahalen mystériem, jež nemohla nahodit ani světová finanční krize. S lidmi, kteří takové, jako byl Aubrey, obviňovali z problémů, v nichž se země nachází, neměl majitel lahůdkářství žádnou trpělivost. Když šlo všechno dobře, nikdo si nestěžoval, tak zněl Howardův často opakovaný ná-

zor, a Aubrey mu prokazoval úctu náležící generálovi raněnému v nepopulární válce.

Jako okresní radní měl zatím Aubrey přístup k všemožným zajímavým statistikám a mohl se s Howardem podělit o spoustu informací o obtížném pagfordském satelitu. Oba dva věděli přesně, kolik z okresních financí se nenávratně a bez jakéhokoli viditelného efektu nalévá do zpustlých ulic Polí, že v Polích svůj dům nikdo nevlastní (zatímco domy z červených cihel na Cantermillském sídlišti byly dnes skoro všechny v soukromých rukou a zkrášlené k nepoznání, s truhlíky za okny, terasami a upravenými trávníky před domem), že téměř dvě třetiny obyvatel Polí žijí výhradně na dávkách od státu a že jich značná část prošla Bellchapelskou klinikou pro léčbu závislostí.

VI.

Howard měl Pole v duchu stále před očima, jako vzpomínku na noční můru: zabedněná okna počmáraná sprostárnami, kouřící pubertáci posedávající na permanentně zničených autobusových zastávkách, všude satelitní antény obrácené k nebi jako obnažené blizny ošklivých kovových květů. Často kladl řečnickou otázku, proč se nemohou domluvit a dát to tam do pořádku – co brání obyvatelům, aby složili své skrovné finance a zakoupili společnou sekačku? Ale k ničemu takovému nikdy nedošlo: Polňáci očekávali, že všechno uklidí, opraví a bude udržovat úřad (okresní i obecní) a že budou pořád jen brát, brát a brát.

Pak Howard zavzpomínal na Nadějnou ulici svého dětství s maličkými zahrádkami, každá z nich čtvereček půdy sotva větší než ubrus, ale na většině z nich, včetně matčiny, se zelenaly fazole a brambory. Z Howardova pohledu Polňákům nic nebránilo, aby si pěstovali čerstvou zeleninu, nic jim nebránilo, aby zpacifikovali své hrozivě vyhlížející potomky navlečené do mikin s kapucou a s barevnými spreji po kapsách, ani aby se jako komunita sebrali a vypořádali se se špínou a zchátralostí, nic jim nebránilo v tom, aby se umyli a našli si práci, vůbec nic. Takže byl Howard nucen dojít k závěru, že si tenhle život zvolili z vlastní vůle a že atmosféra hrozivého úpadku, jež v Polích panuje, není nic jiného než fyzický důkaz hlouposti a lenosti.

Naopak Pagford v Howardově mysli zářil jakýmsi jasem morálky, jako by se v jeho dlážděných uličkách, návrších a malebných domcích projevovala kolektivní duše místního společenství. Pro Howarda znamenalo jeho rodné městečko mnohem víc než jen sbírku starých budov s bystrou říčkou olemovanou stromořadím a majestátní siluetou opatství nebo závěsnými květinovými koši na Náměstí. Pro něj byl Pagford ideál, způsob existence, mikrokosmos pevně odolávající celonárodnímu úpadku.

„Já jsem Pagfordan,“ říkával v létě turistům, „tady jsem se narodil a vyrostl.“ A tím skládal sám sobě hluboký kompliment zamaskovaný jako všední poznámka. V Pagfordu se narodil a tam také zemřel. A nikdy ho ani nenapadlo, že by měl odejít, ani se mu nestýskalo po výraznější změně scenerie, než mu poskytoval pohled na střídání ročních období a proměny okolních lesů a řeky, na Náměstí, jak na jaře rozkvétá a na Vánoce září.

To všechno Barry Fairbrother věděl, dokonce to i říkal. Smál se tomu z druhé strany stolu v kulturním sále, smál se Howardovi přímo do tváře. „Víte, Howarde, vy jste pro mě Pagford.“ A Howard, ani v nejmenším vyvedený z míry (protože Barrymu každý žert oplá-

cel vlastním), odpovídal: „To beru jako veliký kompliment, Barry, ať už jste to myslel jakkoli.“

Mohl se klidně smát. Jediné, čeho chtěl Howard ještě v životě dosáhnout, bylo na dosah ruky: zdálo se, že návrat Polí pod Yarvil se s jistotou blíží.

A potom se Howard dva dny před tím, než Barry Fairbrother umřel na parkovišti, od nezpochybnitelného zdroje dozvěděl, že jeho protivník porušil veškerá známá pravidla souboje a nabídl místním novinám článek o tom, jakým požehnáním bylo pro Krystal Weedonovou, že se mohla vzdělávat na škole svatého Tomáše.

Představa, že Krystal Weedonovou představí čtenářské veřejnosti jako příklad úspěšné integrace Polí a Pagfordu, by možná byla (jak Howard konstatoval) legrační, kdyby to nebylo tak vážné. Fairbrother to s tou holkou určitě nacvičil a pravda o její nevymáchané puse, nekonečném vyrušování v hodinách, slzách ostatních dětí i o tom, jak ji neustále odebírají z rodiny a zase vracejí, by se ztratila v horách lží.

Howard důvěřoval zdravému rozumu svých spoluobčanů, ale obával se, že novináři všechno překroutí a ještě se do toho zamíchají ti hloupí samozvaní spasitelé. Jeho námitky byly jak principiální, tak osobní: dosud nezapomněl, jak mu vnučka vzlykala v náručí s krvavými důlky na místě, kde mívala zuby, a on se ji snažil utěšit tím, že jí víla zubnička nadělí trojnásobnou odměnu.

Úterý

I.

Dva dny po manželově smrti se Mary Fairbrotherová probudila v pět hodin ráno. Spala v manželské posteli s dvanáctiletým synem Declanem, který si k ní s pláčem vlezl krátce po půlnoci. Teď tvrdě spal, a tak se Mary vyplížila z pokoje a sešla dolů do kuchyně, kde se spíš mohla v klidu vyplakat. S každou další hodinou smutek narůstal, protože se od živoucího muže čím dál víc vzdalovala a protože to byla jen nepatrná předzvěst věčnosti, kterou bude muset strávit bez něj. Znovu a znovu se přistihovala, že na zlomek vteřiny zapomněla, že odešel navždy a že se k němu nemůže obrátit pro útěchu.

Když přišla sestra se švagrem udělat snídani, vzala si Mary Barryho telefon, odešla s ním do pracovny a začala hledat čísla na některé z jeho obrovského okruhu známých. Uběhlo teprve několik minut, když jí telefon v ruce zazvonil.

„Ano?“ řekla potichu.

„Á, dobrý den. Sháním Barryho Fairbrothera. Tady Alison Jenkinsová z *Yarvilských listů*.“

Energický hlas mladé ženy zněl Mary v uchu hlasitě a příšerně jako triumfální fanfára, až ten rámus přehlušil smysl slov.

„Prosím?“

„Tady Alison Jenkinsová z *Yarvilských listů*. Mohla bych mluvit s Barrym Fairbrotherem? Kvůli jeho článku o Polích?“

„Hm?“ řekla Mary.

„Ano, nepřipojil tam údaje o té dívce, o které píše. Máme s ní dělat rozhovor. Jmenuje se Krystal Weedonová...“

Každé slovo připadalo Mary jako políček. Jako umanutá seděla potichu a nehybně na Barryho staré otáčecí židli a nechala na sebe dopadat rány.

„Slyšíte mě?“

„Ano,“ odpověděla Mary přeskakujícím hlasem. „Slyším vás.“

„Vím, že panu Fairbrotherovi velice záleželo na tom, aby u toho byl, až budeme s Krystal dělat rozhovor, ale čas běží...“

„Nebude u toho moct být,“ řekla Mary a hlas jí přskočil do výskotu. „Už nebude moct mluvit o těch zatracených Polích, ani o ničem jiném, už nikdy!“

„Cože?“ řekla dívka na druhém konci linky.

„Manžel je mrtvý, jasně?! Je mrtvý, takže se asi Pole budou muset obejít bez něj, že ano?“

Ruce se jí třásly tak, až jí mobil vyklouzl z prstů, a věděla, že během těch několika vteřin, než se jí povedlo zavěsit, slyšela novinářka její přerývané vzlyky. Potom si vzpomněla, že většinu svého posledního dne na zemi a jejich svatebního výročí obětoval Barry své posedlosti Poli a Krystal Weedonovou, a popadl ji vztek. Hodila mobilem přes celý pokoj tak prudce, že trefila zarámovanou fotografii jejich čtyř dětí a shodila ji na zem. Začala ječet a brečet současně. Sestra se švagem vyběhli do patra a vpadli do místnosti.

Nejdřív z ní nedostali nic než: „Pole, ta zatracená pitomá Pole...“

„S Barrym jsme tam vyrostli,“ řekl potichu švagr, ale dál už nic nevyvětloval, aby nepřiléval olej do ohně Maryiny hysterie.

II.

Sociální pracovnice Kay Bawdenová se s dcerou Gaiou přistěhovala z Londýna teprve před čtyřmi týdny a byly nejnovějšími obyvatelkami Pagfordu. Kay kontroverzní historii Polí neznala, bylo to prostě sídliště, kde žilo hodně jejích klientů. Jediné, co věděla o Barrym Fairbrotherovi, bylo, že jeho smrt způsobila nepříjemnou scénu v kuchyni, když ji tam její milenec Gavin nechal stát i s míchanými vajíčky a utekl, a zmařil tak veškeré naděje, které v ní vzbudilo jejich milování.

Kay trávila úterní polední přestávku na odpočívadle mezi Pagfordem a Yarvilem, jedla v autě sendvič a pročetla si tlustý štos poznámek. Jedna z kolegyně byla kvůli stresu na nemocenské, což mělo za následek, že Kay hned naložili třetinu jejích případů. Chvilí před jednou vyrazila do Polí.

Už tam byla několikrát, ale ještě se v bludišti ulic moc nevyznala. Konečně našla Přímoú ulici a už zdálky viděla dům, o němž se domnívala, že musí patřit Weedonovým. Ze složky bylo jasné, s čím se tam asi setká, a hned první pohled naplnil její očekávání.

U průčelí domu se vršily odpadky – igelitky nacpané smetím na jedné hromadě se starým šatstvem a volně pohozenými špinavými plenami. Některé přepadly nebo byly rozházené po vyšlapaném kousku trávníku, ale většina ležela na hromadě pod jedním ze dvou oken v přízemí. Uprostřed trávníku se válela ošoupaná stará pneumatika. Přednedávnem s ní někdo pohnul, protože o čtvrt metru dál byl v trávě vytlačený zažloutlý kruh suché trávy. Když zazvonila, všimla si Kay použitého kondomu, který se jí v trávě u nohou leskl jako hedvábný zámotek nějaké obří larvy.

Pocítovala lehké obavy, které nikdy úplně nepřekonala, i když s těmi nervy v dobách, kdy začínala a stála před neznámými dveřmi, se to ne-

dalo srovnávat. Tenkrát i přes veškerou kvalifikaci a přesto, že s ní většinou byla kolegyně, mívala někdy opravdu strach.

Nebezpeční psi, muži s vytašenými noži, děti s kuriózními zraněními, s tím vším i horšími věcmi se za ty roky, co vstupovala do cizích příbytků, setkala.

Na její zvonění nepřišel nikdo otevřít, ale pootevřeným oknem vlevo v přízemí slyšela, jak uvnitř kňourá malé dítě. Zkusila tedy zaklepat. Ze dveří se odloupl kousek krémového laku a přistál jí na špičce boty. Připomnělo jí to, jak vypadá její vlastní nový domov. Bylo by hezké, kdyby se Gavin nabídl, že s malováním nebo jinými úpravami pomůže, ale neřekl ani slovo. Někdy si Kay vypočítávala všechny ty věci, které neřekl nebo neudělal, jako lichvář přehrabující směnky, a byla otrávená a našťvaná a odhodlaná si vynutit, co jí náleží.

Znovu zakleपालa, rychleji, než by to udělala, kdyby se nechtěla odpoutat od vlastních myšlenek, a tentokrát se zdálky ozvalo: „Dyť už du, tyvole.“

Dveře se rozletěly a objevila se žena, která vypadala současně jako dítě i stařena, na sobě měla špinavé bleďmodré tričko a pánské kalhoty od pyžama. Byla stejně vysoká jako Kay, ale scvrklá, v obličeji i na hrudníku jí pod tenkou bílou kůží ostře vystupovaly kosti. Podomácku obarvené hrubé křiklavě zrzavé vlasy vypadaly, jako by měla paruku, panenky měla maličké a hrudník prakticky plochý.

„Dobrý den, vy jste Terri? Já jsem Kay Bawdenová ze sociálních služeb. Zaskakuju za Mattie Knoxovou.“

Žena měla útlé mrtvolně bleďé paže pokryté lesklými jizvičkami a na vnitřní straně jednoho předloktí ošklivě zarudlý otevřený bolák. Velká plocha zjizvené tkáně, která jí pokrývala pravou paži a dolní část krku, se leskla, jako by byla z umělé hmoty. V Londýně Kay znala narkomanku, která si omylem zapálila dům a uvědomila si, co se děje, až když už bylo pozdě.

„Jo, jasně,“ přikývla Terri po příliš dlouhé odmlce. Když mluvila, vypadala mnohem starší, chybělo jí několik zubů. Obrátila se ke Kay zády a udělala několik nejistých kroků do temné předsíně. Kay šla za ní. V domě to páchlo po starém jídle, potu a usazené špíně. Terri zavedla Kay prvními dveřmi nalevo do maličkého obývacího pokoje.

Nebyly tam žádné knihy, žádné obrazy, fotografie ani televize. Nic kromě dvou starých špinavých křesel a rozbitých polic. Po podlaze se válely nejrůznější předměty. Hromada zbrusu nových lepenkových krabic navršená u zdi tam vypadala nepatřičně.

Uprostřed pokoje stál malý chlapeček oblečený do trička bez kalhot, jen s nafouklými natahovacími plenkovými kalhotkami. Kay ze složky věděla, že jsou mu tři a půl. Zdálo se, že ječí bezmyšlenkovitě a bezdůvodně, trochu jako vrčící motor, aby dal najevo, že tu je. V ruce držel malou krabičku od cereálií.

„A tohle musí být Robbie?“ řekla Kay.

Když vyslovila jeho jméno, chlapeček se na ni podíval, ale fňukal dál.

Terri odsunula poškrábanou starou plechovku od sušenek, která ležela na jednom z odrbaných špinavých křesel, a schoulila se na sedadle. Pozorovala Kay zpod přivřených víček. Kay si sedla do druhého křesla, které mělo na područce postavený přetékaající popelník. Na sedadlo se vysypaly nedopalky, Kay je cítila pod stehny.

„Ahoj, Robbie,“ řekla Kay a otevřela Terriinu složku.

Chlapeček dál ječel a třepal krabičkou od cereálií. Uvnitř něco chrastilo.

„Copak to tam máš?“ zeptala se Kay.

Neodpověděl, ale s ještě větší vervou zatřepal krabičkou. Vyletěla z ní malá umělohmotná figurka, opsala ve vzduchu oblouk a dopadla za lepenkové krabice. Robbie se rozeřval. Kay sledovala Terri, jak bez jakéhokoli výrazu kouká na syna. Nakonec Terri zamumlala: „Coe, Robbie?“

„Podíváme se, jestli to půjde vytáhnout?“ navrhla Kay, vděčná, že má nějakou záminku vstát a může si zezadu oprášit stehna. „Pojď, podíváme se.“

Přitiskla hlavu ke zdi, aby nahlédla do mezery za krabicemi. Figurka se zasekla skoro úplně nahoře. Vecpala do mezery ruku. Krabice byly těžké a nebylo snadné s nimi pohnout. Kay se povedlo hračku zachytit. Když ji měla v ruce, uviděla, že je to podsaditý tlustý človíček podobný Buddhovi, celý jasně fialový.

„Tady máš,“ podala mu ho.

Robbie přestal rvát, vzal si figurku, strčil ji zpátky do krabičky a začal s ní znovu třepat.

Kay se rozhlédla kolem. Pod rozbitými policemi ležela dvě převrácená autíčka.

„Máš rád autíčka?“ zeptala se Kay Robbieho a ukázala na ně.

Nepodíval se, kam ukazuje, ale prohlížel si ji se směsicí vypočítavosti a zvědavosti. Pak přiběhl, zvedl autíčko a ukázal jí ho.

„Vrrr,“ udělal. „Ato.“

„Ano,“ odpověděla Kay, „výborně. Auto. Vrr vrrrr.“

Zase se posadila a vytáhla z tašky poznámkový blok.

„Takže, Terri, jak jste se měla?“

Chvilí bylo ticho a pak Terri řekla: „Dobře.“

„Jenom abych to vysvětlila: Mattie je na nemocenské, takže ji zastupuju. Budu si s vámi muset projít některé informace, které mi předala, abych se ujistila, že se od té doby, co vás viděla minulý týden, nic nezměnilo, ano?“

Takže... Robbie už chodí do školky, vidíte? Dvakrát týdně jen na dopoledne a dvakrát na celý den?“

Zdálo se, že Kayin hlas doléhá k Terri jen vzdáleně, bylo to, jako byste mluvili na někoho, kdo sedí na dně studny.

„Jo,“ řekla po krátké odmlce.

„A jak to jde? Líbí se mu tam?“

Robbie nacpal do krabičky od cereálií angličák. Zvedl jeden z nedopalků, které Kay odpadly z kalhot, a vmáčkl ho navrch k autíčku a fialovému Buddhovi.

„Jo,“ přikývla ospale Terri.

Ale Kay byla zabraná do posledních z neuspořádaných poznámek, které jí Mattie zanechala, než odešla na nemocenskou.

„Neměl by tam dnes být, Terri? Není úterý jeden z těch dnů, kdy tam chodí?“

Zdálo se, že Terri přemáhá ospalost. Jednou dvakrát se jí trochu zakymácela hlava. Nakonec řekla: „Krystal ho tam měla hodit, ale ne.“

„Krystal je vaše dcera, že? Jak je stará?“

„Štrnáct,“ prohlásila Terri zasněně, „a půl.“

Z poznámek Kay věděla, že je Krystal šestnáct. Nastala dlouhá chvíle ticha.

Na podlaze u Terriina křesla stály dva otlučené hrnky. Špinavá tektutina v jednom z nich vypadala trochu jako krev. Terri měla ruce založené na plochých prsou.

„Měla sem ho oblečenýho,“ řekla Terri. Slova dolovala z hloubi vědomí.

„Promiňte, Terri, ale musím se zeptat. Píchla jste si dneska?“

Terri si přešla pařátovitou rukou přes pusku.

„Né.“

„Kadit,“ prohlásil Robbie a rozběhl se ke dveřím.

„Potřebuje pomoc?“ zeptala se Kay, když Robbie zmizel a slyšely ho, jak peláší do schodů.

„Né, toumí sám,“ zamumlala Terri. S loktem na opěradle si podepřela klesající hlavu pěstí. Z podesty se ozval Robbieho křik.

„Dveže! Dveže!“

Slyšely, jak buší do dřeva. Terri se ani nehnula.

„Mám mu pomoc?“ nabídla se Kay.

„Hm,“ přikývla Terri.

Kay vyšla po schodech a zmáčkla Robbiemu zatuhlou kliku u dveří. Místnost odporně páchla. Vana byla šedivá, s několika hnědými prstenci označujícími výšku hladiny, a záchod nebyl spláchnutý. Kay spláchla a teprve potom Robbiemu dovolila, aby se vyšplhal na sedátko. Zkroutil obličej a nahlas tlačil. Kay si vůbec nevšímal. Ozvalo se hlasité žbluňknutí a v už tak smrdutém ovzduší se objevil nový odstín zápachu. Slezl a bez utírání si natáhl nafouknutou plínu. Kay ho donutila, aby se vrátil, a snažila se ho přemluvit, aby to udělal sám, ale zdálo se, že o něčem takovém v životě neslyšel. Nakonec ho utřela ona. Měl rozbolavělý zadeček, strupatý, zarudlý a podrážděný. Plena páchla po čpavku. Zkusila mu ji sundat, ale vyjekl, ohnal se po ní a utekl zpátky po schodech do obýváku i s prověšenou plenou. Kay si chtěla umýt ruce, ale nebylo tam mýdlo. Se zadržným dechem za sebou zavřela dveře koupelny.

Než se vrátila dolů, nahlédla do pokojů. Ze všech tří se do neuklizené chodby valily věci. Všichni spali na matracích. Robbie měl zřejmě společný pokoj s mámou. Mezi špinavým oblečením rozházeným po celé podlaze se povalovalo pár hraček: laciných, umělohmotných a pro menší děti. Ke Kayinu překvapení byly polštáře i přikrývka polečené.

Když se vrátila do obýváku, Robbie už zase kňoural a bušil pěstičkou do pyramidy z lepenkových krabic. Terri ho pozorovala zpod přivřených víček. Než se znovu posadila, oprášila si Kay křeslo.

„Terri, jste zařazená do metadonového programu na Bellchapel-ské klinice, je to tak?“

„Mhm,“ přitakala Terri ospale.

„A jak to jde, Terri?“

Kay čekala s propiskou připravenou a tvářila se, že odpověď na tuto otázku nesedí přímo před ní.

„Chodíte ještě na kliniku, Terri?“

„Minulej tejdén. V pátek. Sem byla.“

Robbie tloukl pěstmi do krabic.

„Můžete mi říct, kolik metadonu dostáváte?“

„Sto patnáct mililitrů,“ odpověděla Terri.

Kay nepřekvapilo, že tohle si Terri pamatuje, ale kolik je dceři let ne.

„Mattie říká, že vám s Robbiem a Krystal pomáhá vaše maminka, platí to ještě?“

Robbie se vrhl celým svým malým pevným tělíčkem proti hromadě krabic a ta se zakymácela.

„Opatrně, Robbie,“ řekla Kay. Terri řekla: „Chje bejt,“ a Kay v jejím netečném hlase poprvé za celou dobu zaslechla cosi, co se blížilo pozornosti.

Robbie začal do krabic znovu tlouct pěstmi, zřejmě se mu líbily ty duté rány.

„Terri, ještě vám maminka pomáhá starat se o Robbieho?“

„Není máma, babi.“

„Robbieho babička?“

„Moje, né? Ne... je nemocná.“

Kay se znovu podívala na Robbieho, s propiskou nachystanou. Neměl podváhu, to věděla, protože ho viděla vysvlечeného, když mu utírala zadek. Tričko měl špinavé, ale vlásky mu, když se k němu sehnula, překvapivě voněly šamponem. Na mléčně bílých rukou a nohou neměl žádné modřiny, ale byla tu ta špinavá plná plína... byly mu tři a půl.

„Mám hlad,“ zakřičel a naposledy jen tak plácl do krabice. „Mám hlad.“

„Mžeš sízít sšenku,“ mumlala Terri, ale ani se nehnula. Robbieho křik se změnil v hlasité vzlyky a brekot. Terri se vůbec nepokusila zvednout z křesla. V tom rámusu se nedalo mluvit.

„Mám mu ji dát?“ křičela Kay.

„Jo.“

Robbie proběhl kolem Kay do kuchyně. Byla skoro stejně špinavá jako koupelna. Kromě ledničky, sporáku a pračky tam nebyly žád-

né další přístroje, na lince byly jen špinavé talíře, další přetékající popelník, igelitky a plesnivý chleba. Lino bylo upatlané a Kay se na něj lepily podrážky. Koš přetékal odpadky. Navrch ležela vratce vybalancovaná krabice od pizzy.

„Tam.“ Robbie se na Kay ani nepodíval, ale ukazoval na kredenc: „Tam.“

Bylo tam víc jídla, než Kay čekala. Konzervy, balíček sušenek a sklenice instantní kávy. Vzala z balíčku dvě sušenky a podala mu je. Vytrhl jí je z ruky a utekl zpátky k mámě.

„Takže ve školce se ti líbí, Robbie?“ zeptala se ho, když se posadil na podlahu a pustil se do sušenek.

Neodpověděl.

„Jo, líbí,“ řekla Terri, o něco víc při sobě. „Že jo, Robbie? Líbí se mu tam.“

„Kdy tam byl naposled, Terri?“

„Minule. Včera.“

„Včera bylo pondělí, to tam být nemohl,“ řekla Kay a dělala si poznámky. „V pondělí tam nechodí.“

„Cože?“

„Ptám se na školku. Robbie tam dneska má být. Potřebuji vědět, kdy tam byl naposled.“

„Sem řekla, ne? Minule.“

Oči měla víc otevřené, než je Kay zatím kdy viděla. Mluvila pořád monotónním hlasem, ale dralo se v něm na povrch nepřátelství.

„Ste lezba?“ zeptala se.

„Ne,“ odpověděla Kay a dál psala.

„Vypadáte jako lezba.“

Kay pokračovala v psaní.

„Džus,“ zakřičel Robbie s bradou umazanou od čokolády.

Tentokrát se Kay ani nehnula. Po další dlouhé pauze se Terri vykuli-la z křesla a odpoťovala se do předsíně. Kay se nahnula a posunula volně

položené víko na plechovce od sušenek, kterou Terri sundala z křesla, když si sedala. Uvnitř byla stříkačka, chomáč ušmudlané vaty, narezivělá lžice a zaprášený igelitový pytlík. Kay víko pevně zaklapla. Robbie ji pozoroval. Odněkud se ozvalo tlumené rachtání a Terri se vrátila s hrníčkem džusu v ruce. Strčila ho chlapečkovi do ruky.

„Na,“ řekla spíš Kay než synovi a znovu se posadila. Napoprvé se netrefila na sedadlo a narazila na boční opěrku. Kay uslyšela, jak kost narazila na dřevo, ale Terri zřejmě bolest necítila. Posadila se na prosezené polstrování a lhostejným kalným pohledem si prohlížela sociální pracovníci.

Kay měla složku přečtenou od první do poslední stránky. Věděla, že skoro všechno, co mělo v životě Terri Weedonové nějakou cenu, zmizelo v černé díře její závislosti, že ji stála dvě děti, že si sotva drží další dvě, že se prodává, aby měla na heroin, že byla zapletená do všemožných nezákonných aktivit a že se v současné době už po x-té pokouší o léčbu.

Ale nic necítit, o nic se nestarat... *V tuhle chvíli*, pomyslela si Kay, *je šťastnější než já.*

III.

Před začátkem druhé odpolední hodiny odešel Stuart „Tlustoch“ Wall ze školy. Tento experiment v záškoláctví nepodnikal nijak unáhleně. Předchozího večera se rozhodl, že zamešká poslední dvouhodinovou informatiku. Mohl si vybrat kteroukoli hodinu, ale jeho nejlepší kamarád Andrew Price (pro Tlustocha Arf) byl na informatiku

v jiné skupině a Tlustochovi se ani při nejlepší vůli nepodařilo k němu „propadnout“.

Tlustoch s Andrewem si nejspíš byli oba stejně dobře vědomi toho, že obdiv v jejich vztahu směřuje převážně od Andrewa k Tlustochovi, ale jen Tlustoch měl podezření, že on potřebuje Andrewa víc než Andrew jeho. Poslední dobou začínal Tlustoch tuto závislost vnímat jako slabost, ale říkal si, že dokud jeho potěšení z Andrewovy společnosti trvá, může zameškat dvouhodinovku, kdy se bez něj stejně musí obejít.

Ze spolehlivého zdroje se Tlustoch dozvěděl, že jediný bezpečný způsob, jak opustit pozemky winterdownské školy, aniž by vás zahlédli oknem, je přelézt přes boční zeď u přístřešku na kola. Takže se tím řídil, pověsil se za prsty a seskočil do úzké uličky na druhé straně. Přistál bez nehody, vyrazil po chodníčku a zahrnul doleva na rušnou a špinavou hlavní ulici.

Teď když byl bezpečně na cestě, si zapálil cigaretu a šel dál kolem ošuntělých krámků. Po pěti blocích zahrnul Tlustoch znovu doleva do první z ulic, které tvořily Pole. Jednou rukou si za chůze povolil školní kravatu, ale nesundal si ji. Bylo mu jedno, že je na první pohled poznat, že je školák. Tlustoch se nikdy ani nepokusil uniformu jakkoli upravovat, připnout si na klopky odznaky nebo si uzel kravaty uvázat podle módy. Nosil školní oblečení s opovržením odsouzeného vězně.

Chybou, které se dopouštělo devětadevadesát procent lidstva, podle Tlustocha bylo stydět se za to, čím člověk je, lhát o tom a snažit se být něčím jiným. Pro Tlustocha byla upřímnost platidlem, zbraní i obranou. Když jste upřímní, lidi to děsí, šokuje. Ostatní, jak Tlustoch zjistil, se topili v rozpacích a předstírání a děsili se, že by pravda mohla vyjít najevo, ale Tlustocha přitahovala syrovost, všechno, co bylo ošklivé, ale upřímné, špína, kterou se tací jako jeho otec cítili poníženi a znechucení. Tlustoch hodně přemýšlel o mesiáších a vydědění

cích, o lidech označených za šílence či zločince, o ušlechtilých odpadlících, kterým se stádní společnost vyhýbala.

To obtížné, ale úžasné bylo být tím, kým člověk doopravdy je, i kdyby to znamenalo být krutý nebo nebezpečný; zvláště pokud by to znamenalo být krutý a nebezpečný. Když člověk to zvíře, kterým byl, neskrýval, byla v tom odvaha. Na druhou stranu bylo třeba se vyhnout předstírání, že je člověk horší než ve skutečnosti: kdyby tohle dělal a začal přehánět nebo hrát, byl by z něj jenom další Příhrádka, zrovna takový lhář a pokrytec. „Autentický“ a „neautentický“, to byla slova, která Tlustoch v duchu často používal. Měla pro něj laserově přesný význam a v tom je aplikoval na sebe i ostatní.

Došel k závěru, že má některé povahové rysy, které jsou autentické, a tím pádem by se měly podporovat a rozvíjet, ale také že něco z jeho navyklého způsobu uvažování je nepřírozeným produktem jeho nešťastné výchovy, a tudíž neautentické, a je třeba to vymýtit. Poslední dobou experimentoval s tím, že se poddával všemu, co považoval za autentické podněty, a ignoroval nebo potlačoval pocity viny a strachu (neautentické), které takové jednání provázely. To bylo s přibývajícím praxí nepochybně čím dál snadnější. Chtěl se vnitřně obrnit, stát se nezranitelným, osvobodit se od strachu z následků. Zbavit se falešných představ o tom, co je dobro a zlo.

Jednou z věcí, jež ho na vlastní závislosti na Andrewovi začínaly iritovat, bylo to, že ho kamarádova přítomnost někdy svazovala a omezovala v plném projevu jeho vlastního, Tlustochova, autentického já. Andrew měl kdesi v sobě vlastnoručně zakreslenou mapu toho, co znamená fair play, a poslední dobou Tlustoch v kamarádově obličejích zachytil mizerně maskované pohledy vyjadřující nesouhlas, zmatek a zklamání. U extrémních případů posměchu nebo provokace se Andrew vždycky zarazil. Tlustoch to Andrewovi nevyčítal, pro Andrewa by bylo neautentické, kdyby se k němu přidal, pokud to sám opravdu upřímně nechtěl. Problém byl v tom, že Andrew projevoval svázanost

s tím druhem morálky, proti němuž vedl Tlustoch čím dál odhodlaněji válku. Tlustoch měl podezření, že pravým nesentimentálním krokem k plné autenticitě by bylo nechat Andrewa plavat, ale pořád s ním byl raději než s kýmkoli jiným.

Tlustoch byl přesvědčený, že sám sebe zná nadmíru dobře. Zkoumal zákoutí a úžlabiny své psychiky s pozorností, jakou v poslední době přestal věnovat čemukoli jinému. Celé hodiny trávil zpovídáním sama sebe o vlastních pohnutkách, touhách a obavách a pokoušel se rozlišit ty, které byly opravdu jeho, od těch, které mu vstřípli výchovou. Zkoumal své city (byl si jist, že nikdo jiný, koho zná, není sám k sobě takhle upřímný; životem jenom proplouvali v polospánku) a došel k závěru, že Andrew, kterého znal od svých pěti let, je tou osobou, k níž cítí nejupřímnější náklonnost. A že i když už je dost starý na to, aby ji prokoukl, pořád chová city k matce, což není jeho chyba; a že upřímně opovrhuje Příhrádkou, který je ztělesněním vrcholné neautentičnosti.

Na facebookové stránce, které Tlustoch věnoval větší péči než čemukoli jinému, zvýraznil citát, který našel v knihovně rodičů:

Nechci žádné „věřící“, myslím, že jsem příliš zlomyslný, abych věřil v sebe sama... Pociťuji strašlivou úzkost z toho, že se o mně jednoho dne bude mluvit jako o svatém... Nechci být světcem, raději snad šaškem... Snad jsem šašek...

Andrewovi se to moc líbilo a Tlustochovi se líbilo, jaký to na něj udělalo dojem.

Než minul knihařství (což zabralo pouhých pár vteřin), obrátil Tlustoch myšlenky k otcovu mrtvému příteli, Barrymu Fairbrotherovi. Tři dlouhé klátivé kroky kolem dostihových koní natištěných na plakátech za špinavým sklem, a Tlustoch v duchu viděl Barryho rozesmátou vousatou tvář a slyšel Příhrádkovu halasnou parodii smíchu, která

se často ozvala skoro ještě dřív, než Barry pronesl jeden ze svých chabých vtipů, jen z pouhého nadšení nad jeho přítomností. Tlustoch se těmi vzpomínkami už nechtěl hlouběji zabývat. Nepátral po důvodech, proč se tomu instinktivně vyhýbá, neptal se sám sebe, jestli byl nebožtík autentický, nebo neautentický. Zapudil myšlenky na Barryho Fairbrothera i otcovo směšné utrpení a spěchal dál.

Poslední dobou jako by Tlustoch neměl žádnou radost, i když všechny ostatní rozesmíval stejně jako vždycky. Svou snahou zbavit se omezující morálky se pokoušel znovu získat něco, o čem si byl jistý, že to v něm udusili, něco, co ztratil, když opustil dětství. To, čeho Tlustoch toužil znovu nabýt, byla jakási nevinnost a cesta, kterou si zpátky k ní zvolil, vedla přes všechno, co má být pro člověka teoreticky špatné, ale co Tlustochovi paradoxně připadalo jako jediná pravá cesta k autentičnosti, k jakési čistotě. Zvláštní, jak často bývají věci naruby, přesně naopak, než jak vám říkají. Tlustoch si začínal myslet, že kdyby si člověk v hlavě převrátil každé naučené moudro, dostal by pravdu. Chtěl putovat temnými labyrinty a utkat se s cizotou, jež tam číhala, chtěl rozbít zbožnost a odkrýt přetvářku, chtěl porušovat tabu a ždímat z jejich krvavých srdcí moudrost, chtěl dosáhnout stavu amorálního osvícení a být pozpátku znovuzasvěcen do nevědomosti a prostoty.

A tak se rozhodl porušit jedno z mála školních pravidel, která dosud nepřestoupil, a odešel do Polí. Nejenže si tam připadal blíž surovému tepu reality než na kterémkoli jiném místě, které znal, ale měl i nejasnou naději, že tam snad narazí na jisté proslulé postavy, které ho zajímaly, a přestože si to sám ani nepřiznával (protože to byla jedna z mála tužeb, pro něž neměl pojmenování), hledal otevřené dveře a svítající poznání a přivítání v domově, o kterém nevěděl, že ho má.

Když kolem zašedlých domů procházel pěšky, a ne v matčině autě, všiml si, že na spoustě z nich žádná graffiti nejsou, ani odpadky kolem, a některé že krajkovými záclonami na oknech a dekorativními

předměty na parapetech napodobují (podle něj) pagfordskou úpravnost. Z jedoucího vozidla, když Tlustochův zrak neodolatelně přitahovala zabedněná okna a zaneřáděné trávníky poházené odpadky, nebyly tyhle detaily tak patrné. Úhledné domy Tlustocha ani trochu nezajímal. Přitahovala ho místa, kde bylo vidět známky chaosu či bezvládní, i když jen v dětinské podobě sprejerských výtvorů. Někde tady blízko (nevěděl přesně kde) bydlel Dane Tully. Tullyho rodina byla nechvalně proslulá. Dva starší bratři i otec trávili spoustu času ve vězení. Povíдалo se, že když se Dane naposled rval (prý s nějakým devatenáctiletým klukem z Cantermillského sídliště), doprovodil ho otec na sraz a zůstal tam, aby si to rozdal se starším bratrem Daneova protivníka. Tully přišel do školy se šrámy na obličej, oteklým rtem a monoklem. Všichni se shodovali, že se ve škole výjimečně ukázal jen proto, aby jim předvedl svá zranění.

Tlustoch věděl, že on by se zachoval jinak. Aby člověku záleželo na tom, co si kdokoli jiný myslí o jeho rozmláceném obličej, to bylo neautentické. Tlustoch by se byl rád porval a pak se tvářil, jako by se nechumelilo, a pokud by se o tom někdo dozvěděl, tak jen proto, že ho zahlédl náhodou.

Tlustocha ještě nikdy nikdo neuhodil, i když čím dál víc provokoval. Poslední dobou často přemýšlel, jaké by to asi bylo se porvat. Domníval se, že součástí stavu autentičnosti, jehož se snažil dosáhnout, bude násilí. Nebo že ho aspoň nevyklučuje. Být připraven rozdávat rány, a taky je přijímat, mu připadalo jako forma odvahy, o níž by měl usilovat. Nikdy pěsti nepotřeboval, stačil mu jazyk. Ale nově se rodící Tlustoch začínal vlastní výmluvností opovrhovat a obdivovat autentickou brutalitu. Co se týče nožů, k tomu se stavěl opatrněji. Kdyby si teď koupil kudlu a postaral se, aby se vědělo, že ji nosí, byl by to projev zdrcující neautentičnosti, ubohé napodobování takových jako Dane Tully. Tlustochovi při té představě naskočila husí kůže. Pokud by někdy nastala chvíle, kdy bude nutné, aby nosil nůž,

to by byla jiná. Tlustoch nevyklučoval možnost, že taková doba přijde, přestože si přiznával, že ho to pomyšlení děsí. Tlustoch se věcí, které propichovaly kůži, bál, jehel i nožů. Když je ještě na Svatém Tomáši očkovali proti žlutence, byl jediný, kdo omdlel. Jeden z mála způsobů, jak Tlustocha vyvést z rovnováhy, na které Andrew přišel, byl, když v jeho přítomnosti vytasil svůj EpiPen, jehlu naplněnou adrenalinem, kterou měl Andrew vždycky nosit při sobě kvůli nebezpečné alergii na ořechy. Když se s ní Andrew na něj napřahoval nebo předstíral, že ho chce bodnout, dělalo se Tlustochovi špatně od žaludku.

Jak se tak bezcílně potloukal, zahlédl Tlustoch ceduli s nápisem Přímá. Tam bydlela Krystal Weedonová. Nebyl si jistý, jestli je dneska ve škole, a nerad by budil dojem, že přišel kvůli ní.

Byli domluvení, že se sejdou v pátek večer. Tlustoch řekl rodičům, že půjde k Andrewovi, protože spolu dělají projekt na angličtinu. Zdálo se, že Krystal chápe, co budou dělat, a že je pro. Zatím mu povolila, aby jí tam strčil dva prsty (bylo to horké, těsné a kluzké). Rozepnul jí podprsenu a směl jí položit dlaně na teplá těžká prsa. Schwálně ji vyhledal na vánoční diskotéce. Před nevěřícími zraky Andrewa i ostatních ji odvedl ven ze sálu a zadem kolem budovy. Vypadala stejně překvapeně jako všichni ostatní, ale jak doufal a čekal, skoro se nebránila. Krystal si vybral naprosto cíleně, a když měl čelit posměchu a škádlení kamarádů, měl už připravenou vtipnou a drsnou hlášku.

„Když chcete hamburger, nepůjдете do podělaný zdravý výživy.“

Vymyslel si to přirovnání předem, ale stejně jim to musel vysvětlit.

„Můžete si ho dál honit, pánové, já si chci zašukat.“

To jim vymazalo úsměv z tváře. Viděl, že všem (včetně Andrewa) zaskočil posměch nad jeho volbou v krku a s obdivem sledují, jak nepokrytě míří k jedinému (jedinému pravému) cíli. Tlustoch si k jeho dosažení nepochybně zvolil tu nejpřímější cestu. Nikdo nemohl popřít, že k tomu přistoupil prakticky, a Tlustoch viděl, že se všichni

do jednoho ptají sami sebe, proč se oni neodvážili uvažovat o tomto prostředku, který by je dovedl k žádanému výsledku.

„Buď tak laskavá a nezmiňuj se o tom mojí matce, jo?“ utrousil Tlustoch ke Krystal, když se nadechoval uprostřed dlouhé průzkumné výpravy do jejích úst, zatímco jí palci přejížděl sem a tam po bradavkách.

Napůl se uchechtla a políbila ho s ještě větší vervou. Neptala se ho, proč si vybral ji, vlastně se ho neptala vůbec na nic, zdálo se, že ji stejně jako jeho baví reakce jejich totálně odlišných partiček a užívá si zmatek přihlížejících, dokonce i pantomimicky znázorňované znechucení jeho kamarádů. Během dalších tří záchvatů živočišných průzkumů a experimentů spolu sotva promluvili. Všechny zorganizoval Tlustoch, ale Krystal zařídila, aby byla snáz na dosah než obvykle, když se zdržovala v místech, kde ji mohl lehko vyhledat. V pátek večer měli setkání poprvé domluvené předem. Tlustoch nakoupil kondomy.

Vyhlídka na to, že konečně udělá i poslední krok, souvisela s tím, že dnes šel za školu a vypravil se do Polí, i když na Krystal jako takovou nemyslel (spíš na její fantastická prsa a zázračně nechráněnou vagínu), dokud neviděl jméno její ulice.

Tlustoch se otočil nazpátek a zapálil si další cigaretu. Jak uviděl nápis Přímá, jako by mu něco říkalo, že si to špatně načasoval. Dnes byla Pole nudná a neproniknutelná a to, co hledal a co doufal, že až to najde, rozezná, bylo stočeno v koutku někde z dohledu. A tak se obrátil zpátky ke škole.

IV.

Nikdo nebral telefon. Kay seděla v kanceláři Odboru pro ochranu dětí a od té chvíle, co se vrátila, už skoro dvě hodiny vyťukávala další a další čísla, nechávala vzkazy a žádala všechny, aby jí zavolali zpátky: zdravotní sestru, která k Weedonovým docházela, rodinnou lékařku, cantermillskou školku i Bellchapelskou kliniku pro léčbu závislostí. Tlustou ohmatanou složku Terri Weedonové měla rozloženou před sebou na stole.

„Už zase bere, co?“ zeptala se Alex, jedna z žen, s nimiž Kay sdílela kancelář. „Tentokrát ji z Bellchapelu vyhodí nadobro. Tvrdí, že se bojí, že jí sebereme Robbieho, ale nedokáže se obejít bez heráku.“

„Je v Bellchapelu už potřetí,“ poznamenala Una.

Na základě toho, co viděla odpoledne, měla Kay dojem, že je načase případ zrevidovat, svolat všechny odborníky, kteří společně zodpovídají za jednotlivé aspekty života Terri Weedonové. Mezi prací na jiných věcech mačkala pořád dokola tlačítko opakované volby, zatímco jejich vlastní telefon v rohu kanceláře znovu a znovu vyzváněl a s cvaknutím se okamžitě přepínal na záznamník. Kancelář ochrany dětí byla mrňavá a nebylo v ní k hnutí. Páchlo to tam zkyslým mlékem, protože Alex s Unou měly ve zvyku vylévat zbytky kávy do květináče depresivně vyhlížející palmy v koutě.

Mattiiny poslední poznámky byly načmárané a chaotické, poškrtané, s nesprávnými daty a místy neúplné. Několik zásadních dokumentů ve složce chybělo, včetně dopisu odeslaného před dvěma týdny z odvykací kliniky. Bylo rychlejší se na informace zeptat Alex s Unou.

„Poslední revize případu byla...“ zamračila se Alex na palmu, „už víc než před rokem, řekla bych.“

„A tenkrát jim očividně připadlo, že s ní Robbie může zůstat,“ řekla Kay se sluchátkem přitisknutým ramenem k uchu. Marně se přitom snažila najít záznam o revizi v nacpané složce.

„Nešlo o to, jestli s ní může zůstat, ale jestli se k ní vrátí, nebo ne. Byl umístěný u pěstounů, protože Terri zmlátil zákazník a skončila v nemocnici. Abstinovala, propustili ji a strašně chtěla Robbieho zpátky. Vrátila se do bellchapelského programu, byla čistá a opravdu se snažila. Její matka říkala, že jí bude pomáhat. Tak ho dostala domů a za pár měsíců si začala znovu píchat.“

„Terri ale nepomáhá její matka, ne?“ řekla Kay, kterou z toho, jak se snažila rozluštit Mattiino velké rozházené písmo, začínala bolet hlava. „Je to její babička, dětí prababička. Takže už nebude nejmladší, a Terri dneska říkála něco o tom, že je nemocná. Jestli ho teď má Terri na starost sama...“

„Dceři je šestnáct,“ poznamenala Una. „O Robbieho se většinou stará ona.“

„No moc dobře tedy ne,“ odpověděla Kay. „Když jsem tam dneska přišla, byl v dost špatném stavu.“

Ale viděla už mnohem horší případy: šrámy a boláky, řezné rány a popáleniny, modročerné podlitiny, svrab a hnidy, miminka ležící na koberci pokrytém psími hovínky, děti plazící se s polámanými kostmi a jednou (dodnes se jí o tom zdá) i dítě, které jeho psychotický otčím na pět dní zamkl do skříně. To bylo tenkrát i ve zprávách. Největší nebezpečí pro Robbieho Weedona momentálně představovala hromada těžkých krabic v obýváku, protože když zjistil, že tím spolehlivě přiláká Kayinu pozornost, pokoušel se na ně vyšplhat. Než Kay odešla, pečlivě je přeskládala na dvě menší hromady. Terri se nelíbilo, že na krabice sahá. A taky se jí nelíbilo, když jí Kay řekla, že má Robbiemu sundat špinavou plínu. Vlastně se Terri probrala až do vzteku plného sprostáren (i když přitom byla pořád trochu malátná) a řekla Kay, ať vypadne a už se nevrací.

Kay zazvonil mobil. Když ho zvedla, byla to Terriina vedoucí protidrogová terapeutka.

„Snažím se vás sehnat už několik dní,“ řekla žena rozzlobeně. Trvalo několik minut, než jí Kay vysvětlila, že není Mattie, ale ani pak její nepřátelství příliš nepolevilo.

„Jo, pořád k nám chodí, ale minulý týden měla pozitivní test. Jestli zas bere, tak poletí. Máme tu dvacet lidí, kteří by mohli okamžitě nastoupit na její místo v programu a třeba tím i něco získat. Tohle je už potřetí, co to zkouší.“

Kay neřekla, že ví, že si Terri píchla dnes ráno.

„Nemáte někdo paralen?“ zeptala se Alex a Uny, když jí protidrogová terapeutka dala podrobné hlášení o Terriině docházce i nedostačném pokroku na klinice a zavěsila.

Kay zapila prášek vlažným čajem, protože neměla energii na to, aby vstala a došla k zásobníku s vodou na chodbě. V kanceláři bylo dusno, radiátor byl nastavený na maximum. Jak se venku na nebi vytrácelo denní světlo, zářivka nad jejím stolem jako by zesílila: obarvila hromady papírů na jasně žlutobílou a černá slova se mihotala na nekonečných řádcích.

„Stejně Bellchapel zavrou, uvidíte,“ řekla Una, která seděla u počítače zády ke Kay. „Musí šetřit. Okres platí jednoho terapeuta. Pagfordu patří budova. Slyšela jsem, že ji chtějí dát do pucu a zkusit pronajmout někomu bohatšímu. Mají na kliniku spadeno už spoustu let.“

Kay tepalo ve spánku. Jméno jejího nového bydliště ji rozesmutilo. Bez rozmyšlení udělala to, co si přísahala, že neudělá, když jí včera večer nezavola: vzala mobil a vyťukala Gavinovo číslo do práce.

„Edward Collins a spol.,“ ohlásil se ženský hlas po třetím zazvonění. V soukromém sektoru se telefony zvedají okamžitě, když na tom můžou záviset peníze.

„Mohla bych prosím mluvit s Gavinem Hughesem?“ řekla Kay s pohledem upřeným do Terriiny složky.

„A kdo volá, prosím?“

„Kay Bawdenová,“ řekla Kay.

Nezvedla hlavu, nechtěla se setkat pohledem s Alex nebo Unou. Připadalo jí, že čeká nekonečně dlouho.

(Seznámili se v Londýně na oslavě narozenin Gavinova bratra. Kay tam neznala nikoho kromě kamarádky, která ji tam přitáhla jako doprovod. Gavin se zrovna rozešel s Lisou. Byl trochu opilý, ale vypadal sympaticky, spolehlivě a usedle, vůbec nebyl ten typ, jaké si Kay obvykle vybírala. Vyprávěl jí o svém rozpadlém vztahu a potom s ní odešel domů do jejího bytu v Hackney. Dokud to byla známost na dálku, byl do ní blázen, jezdil za ní o víkendech a pravidelně jí telefonoval, ale když jako zázrakem dostala místo v Yarvilu – huň place-né – a prodala byt v Hackney, jako by se vylekal...)

„Má pořád obsazeno, chcete čekat?“

„Ano, prosím,“ řekla Kay sklíčeně.

(Jestli jim to s Gavinem nevyjde... Ale jim to musí vyjít. Přestěhovala se kvůli němu, změnila práci, vytrhla kvůli němu dceru z jejího prostředí. Přece by to všechno nedopustil, kdyby to s ní nemyslel vážně. Přece mu muselo být jasné, co by to znamenalo, kdyby se rozešli: jak příšerně trapné by to bylo, kdyby na sebe v takovém mrňavém městečku, jako je Pagford, neustále naráželi?)

„Přepojuji,“ řekla sekretářka a Kayiny naděje prudce stouply.

„Ahoj,“ ozval se Gavin, „jak se máš?“

„Dobře,“ lhala Kay, protože Alex s Unou poslouchaly. „A co ty?“

„Mám hodně práce,“ řekl Gavin. „A ty?“

„Taky.“

Čekala se sluchátkem pevně přitisknutým k uchu a tvářila se, jako že na ni mluví, zatímco naslouchala tichu.

„Říkala jsem si, jestli se dneska večer nechceš sejít,“ řekla nakonec a bylo jí úplně nevolno.

„Ehm... nevím, jestli budu moct,“ odpověděl.

Jak to, že nevíš? Co máš na práci?

„Možná budu muset něco obstarat. Pro Mary. Barryho ženu. Chce, abych nesl rakev. Takže možná budu muset... nejspíš budu muset zjistit, co to obnáší, a tak.“

Někdy, když prostě zůstala zticha a nechala ubohost jeho výmluv pořádně vyznít, zastyděl se a ucouvl.

„Ale to mi nejspíš nezabere celý večer,“ řekl Gavin. „Mohli bychom se sejít potom, jestli chceš.“

„Tak jo. Přijdeš ke mně? Musím Gaiu ráno vypravit do školy.“

„Ehm... tak jo.“

„V kolik?“ zeptala se. Chtěla, aby se aspoň o něčem rozhodl.

„Já nevím... kolem deváté?“

Když zavěsil, Kay si ještě chvíli nechala sluchátko pevně přitisknuté k uchu a potom řekla, aby to Alex s Unou slyšely: „Já tebe taky. Ahoj večer, láska.“

V.

Jelikož pracovala jako výchovná poradkyně, měla Tessa nepravidelnější pracovní dobu než manžel. Většinou počkala, až skončí škola, a odvezla syna domů autem. Colin (ačkoli Tessa věděla, jak o něm mluví všichni ostatní – včetně skoro všech rodičů, kteří to pochytili od dětí –, nikdy mu neříkala Příhrádka) je následoval o hodinu dvě později vlastní toyotou. Dnes se však Colin v šestnáct dvacet sešel s Tessou na parkovišti, ještě když se děti hrnuly z brány k autům rodičů nebo ke školním autobusům, které je rozvážely zdarma.

Nebe mělo ocelově šedou barvu jako spodek štítu. Ostrý vítr nadzvedával sukně a rval listy na nedomrlých stromcích, zlomyslný ledový vítr, který si našel vaše slabá místa, za krkem a kolena, a bránil vám oddat se příjemnému snění, trochu se odpoutat od reality. I když už před ním Tessa přibouchla dveře auta, připadala si celá pocuchaná a rozladěná, jako by do ní někdo vrazil bez omluvy.

Na sedadle vedle ní, s koleny ve stíněném prostoru jejího auta groteskně vysoko, vyprávěl Colin Tesse, co mu před dvaceti minutami přišel říct do kanceláře učitel informatiky.

„... vůbec nebyl. Nepřišel na celou dvouhodinovku. Povídal, že mi to radši zašel říct rovnou. Takže toho zítra bude plná sborovna. Přesně tohle chce,“ rozčiloval se Colin a Tessa věděla, že teď už není řeč o učiteli informatiky. „Prostě ze mě dělá pitomce, jako obvykle.“

Manžel byl bledý vyčerpáním, s tmavými kruhy pod zarudlýma očima, a ruce na držadle kufříku mu slabě pocukávaly. Měl hezké ruce, s velkými klouby a dlouhými štíhlými prsty, vlastně se docela podobaly těm synovým. Tessa se o tom nedávno před manželem a synem zmínila. Představa, že mezi nimi existuje jakkoli letmá fyzická podobnost, ani jednoho v nejmenším nepotěšila.

„Nemyslím, že by...“ začala Tessa, ale Colin už zase mluvil.

„... takže bude po škole jako každý jiný a navíc ho pořádně potrestám i doma. A uvidíme, jak se mu to bude líbit, ne? A uvidíme, jestli je to smíchu. Můžeme začít tím, že bude mít týden zaracha. A uvidíme, jestli mu to přijde legrační.“

Tessa spolkla odpověď a přejížděla pohledem moře černě oděných studentů, kteří kráčeli s hlavami sklopenými, klepali se zimou, přitahovali si tenké kabáty k tělu a vítr jim foukal vlasy do pusy. Poněkud vytřeštěný prvák s baculatými tvářemi se rozhlížel po svém odvozu, který ještě nedorazil. Dav se rozestoupil a ukázal se Tlustoch, krácející s Arfem jako obvykle, s vlasy odfouknutými větrem z hubeného obličejce. Někdy, z jistého úhlu a za jistého osvětlení, si šlo snad

no představit, jak bude Tlustoch vypadat, až bude starý. Na vteřinku z hloubi své únavy Tessa zahlédla úplně cizího člověka a pomyslela si, jak je to zvláštní, že odbočuje k jejímu autu a že ona bude muset zase vystoupit do toho příšerného hyperrealistického větru, aby ho pustila dovnitř. Ale když k nim došel a vrhl na ni ten svůj nenápadný úsměv, okamžitě z něj zase byl ten kluk, kterého přese všechno milovala, a ona vystoupila a stoicky stála ve větru ostrém jako nůž, zatímco se Tlustoch skládal do auta za otce na předním sedadle, který mu neuhnul ani o píd.

Vyjeli z parkoviště před školními autobusy a vyrazili přes Yarvil, kolem ošklivých zničených domů v Polích, k obchvatu, po němž se rychle dostanou zpátky do Pagfordu. Tessa Tlustocha pozorovala ve zpětném zrcátku. Seděl zhroucený na zadním sedadle a koukal z okýnka, jako by rodiče byli jen dva lidi, kteří ho nabrali na stopu, a pojila ho s nimi jen náhoda a blízkost v prostoru.

Colin počkal, dokud nenajeli na obchvat, a potom se zeptal: „Kdes byl dnes odpoledne, když jsi měl být na informatice?“

Tessa neodolala a znovu se podívala do zrcátka. Uviděla, jak syn zívnu. Někdy, i když to Colinovi donekonečna vymlouvala, Tesse připadalo, jako by Tlustoch opravdu proti otci vedl špinavou osobní válku a celá škola mu dělala publikum. Věděla o synovi věci, které by se nikdy nedozvěděla, kdyby nepracovala jako výchovná poradkyně. Studenti jí toho spoustu navykládali, někdy bezděčně, jindy s lišáckým úsměvem.

Paní učitelko, vám nevdá, že Tlustoch kouří? Necháváte ho kouřit doma?

Těmhle malý, neúmyslně shromážděný archiv zakázané kořisti držela zavřený pod zámek a nesvěřovala se s ním ani manželovi, ani synovi, ačkoli ji to unavovalo a tížilo.

„Šel jsem se projít,“ řekl Tlustoch klidně. „Chtěl jsem si trochu protáhnout nohy.“

Colin se zkroutil v sedadle, aby na Tlustocha viděl. Jak na něj křičel, škrtl se na bezpečnostním pásu a navíc mu v gestikulaci bránil kabát a kufřík. Když ztrácel kontrolu, stoupal Colinovi hlas výš a výš, takže křičel téměř falzetem. Tlustoch celou tu dobu seděl mlčky, se rty zkřivenými v přidrženém úsměšku, až na něj otec začal ječet nadávky, nadávky otupené tím, že se Colinovi hrubá mluva z duše protivila, a když je vyslovoval, styděl se za ně.

„Ty domýšlivý, sobecký, mrňavý... mrňavý hajzle,“ zaječel a Tessa, která měla oči tak plné slz, že sotva viděla na silnici, si byla jistá, že bude Tlustoch zítra ráno Colinovy nesmělé falzetové nadávky napodobovat Andrewovi Priceovi pro pobavení.

Tlustoch báječně napodobuje, jak Příhrádka chodí, paní učitelko, viděla jste ho?

„Jak se opovažuješ takhle se mnou mluvit? Jak se opovažuješ chodit za školu?“

Colin křičel a zuřil, a když zahýbala do Pagfordu a projížděla přes Náměstí kolem Mollisonova lahůdkářství, válečného pomníku a hostince U černého děla, musela Tessa slzy rozhánět mrkáním. U Svatého Michaela zahrнула do Kostelní ulice a konečně byla na příjezdové cestě u jejich domu. Tou dobou už se Colin vykřičel do skřípavého chrapotu a Tessa měla tváře pokryté slanou vlhkostí.

Když všichni vystoupili, Tlustoch, který během otcova dlouhého výstupu ani trošku nezměnil výraz, si odemkl vlastním klíčem a volným krokem pokračoval bez jediného ohlednutí po schodech do patra.

Colin pohodil kufřík v tmavé předsíni a obrátil se k Tesse. Jediné světlo sem přicházelo skrz okénko z barevného skla nade dveřmi a vrhalo mu na rozrušený obličej s klenutým plešaticím čelem zvláštní barvu, napůl krvavou a napůl strašidelně modrou.

„Vidíš to?“ vykřikoval a mával dlouhýma rukama. „Vidíš, s čím se musím potýkat?“

„Ano,“ přikývla, vytáhla si z krabice na stolku v předsíni hrst papírových kapesníčků, osušila si obličej a vysmrkala se. „Ano, vidím.“

„Ani nepomyslí na to, co zrovna prožíváme!“ řekl Colin a začal vzlykat mohutnými zajímavými suchými vzlyky jako děcko s laryngitidou. Tessa se k němu vrhla a objala ho kolem hrudi, kousek nad pasem. Jak byla malá a podsaditá, výš nedosáhla. Sehnul se a přitiskl se k ní. Cítila, jak se chvěje a jak se mu pod kabátem prudce zvedá hrudník.

Po několika minutách se jemně vymanila, odvedla ho do kuchyně a uvařila mu konvici čaje.

„Zanesu Mary něco k jídlu,“ řekla Tessa, když chvíli poseděla a hladila ho přitom po ruce. „Má tam půlku rodiny. Až se vrátím, půjdeme brzy do postele.“

Přikývl a popotáhl. Než vykročila k mrazáku, políbila ho ze strany na hlavu. Když se vrátila s těžkým hrncem pokrytým námrazou, seděl u stolu s hrnkem ve velkých rukou a oči měl zavřené.

Tessa postavila hrnec zabalený do igelitky na dlaždice u dveří. Natáhla si žmolkovatou pletenou zelenou vestu, kterou často nosila místo kabátu, ale neobula se. Vyšla po špičkách do patra a potom, už méně opatrně, po dalších schodech do podkrovní.

Když přistoupila ke dveřím, uvítaly ji zvuky překotné aktivity. Zasklepal, aby měl Tlustoch dost času schovat to, co sledoval na počítači, anebo možná cigarety, o kterých nevěděl, že o nich ví.

„No?“

Otevřela dveře. Syn se teatrálně skláněl nad taškou do školy.

„Musel jsi zrovna dneska chodit za školu?“

Tlustoch se narovnal. Tyčil se nad matkou, vytáhlý a šlachovitý.

„Já jsem tam byl. Přišel jsem pozdě. Bennett si mě nevšiml. Je nemožnej.“

„Stuarte, prosím tě... Prosím tě.“

V práci se jí taky občas chtělo na děti křičet. Chtělo se jí zařvat: *Musíš se smířit s realitou ostatních. Myslíš si, že se o realitě dá vyjedná-*

vat, že si budeme myslet to, co nám ty o ní řekneš. Musíš se smířit s tím, že jsme stejně reální jako ty, musíš se smířit s tím, že nejsi Bůh.

„Táta je hrozně nešťastný, Stu. Kvůli Barrymu. Copak to nechápeš?“

„Jo,“ odpověděl Tlustoch.

„Vždyť je to, jako by tobě umřel Arf.“

Neodpověděl, ani moc nezměnil výraz, ale přesto vycítila jeho opovržení a pobavení.

„Já vím, že si myslíš, že ty a Arf jste úplně jiný živočišný druh než někdo jako táta a Barry –“

„Ne,“ řekl Tlustoch, ale věděla, že tím chtěl jenom utnout další konverzaci.

„Jdu k Mary, nesu jí něco k jídlu. Snažně tě prosím, Stuarte, zatímco budu pryč, nedělej nic dalšího, co by tátu rozzlobilo. Prosím.“

„Oukej,“ přikývl napůl posměšně, napůl lhotejně. Ještě než zavřela dveře, cítila, jak se jeho pozornost snáší jako vlaštovka zpátky k vlastním starostem.

VI.

Zlomyslný vítr odvál podvečerní nízké mraky a při západu slunce utichl. O tři domy dál pozorovala Samanta Mollisonová svůj lampou osvětlený odraz v toaletním zrcadle a nehybné okolní ticho ji deprimovalo.

Posledních pár dnů bylo samé zklamání. Prakticky nic neprodala. Prodejce z Champêtru měl dvojitou bradu, tašku plnou ošklivých konprsenek a choval se hrubě. Očividně veškeré osobní kouzlo vypo-

třeboval na předběžné jednání, protože při osobním kontaktu se zajímal jen o obchod, choval se povýšeně, kritizoval její sortiment a snažil se jí vnutit objednávku. Představovala si někoho mladšího, vyššího a víc sexy. Chtěla se ho i s tím jeho nevkusným prádlem zbavit co nejdřív.

Během polední přestávky koupila kondolenční přání pro Mary Fairbrotherovou, ale nemohla vymyslet, co do něj napsat, protože po té hrůzné společné cestě do nemocnice jí pouhý podpis pod předtištěným „Upřímnou soustrast“ připadal nedostatečný. Nikdy si nebyly blízké. V tak malém městečku jako Pagford se člověk s každým potkával pořád, ale Mary a Barryho vlastně s Milesem pořádně neznali. A pokud vůbec, dalo by se říct, že patřili k opačným táborům kvůli těm nekonečným hádkám Howarda s Barrym kvůli Polím... Ne že by na tom jí, Samantě, záleželo, ať tak nebo tak. Malicherná lokální politika byla pod její úroveň.

Byla unavená, nevrlá a nafouklá od toho, jak celý den něco uzobávala, a na večeri k Milesovým rodičům se jí vůbec nechtělo. Dívala se na sebe v zrcadle, přiložila si dlaně naplocho po stranách k tvářím a mírně si popotáhla kůži směrem k uším. Po milimetrech se vynořovala mladší Samanta. Pomalu otáčela hlavou ze strany na stranu a prohlížela si tu napjatou masku. Bylo to lepší, mnohem lepší. Co by to asi stálo? Bolelo by to moc? Troufla by si? Zkusila si představit, co by tomu řekla její tchyně, kdyby se objevila se zpevněným novým obličejem. Shirley s Howardem finančně přispívali, jak jim Shirley často připomínala, vnučkám na vzdělání.

Do ložnice vstoupil Miles. Samanta si pustila kůži a vzala do ruky korektor na kruhy pod očima. Zaklonila hlavu jako vždycky, když si nanášela mejkap: malinko povislá kůže na bradě se tím vypnula a váčky pod očima zmenšily. V koutcích úst se jí dělaly krátké, tenoučké rýhy. Někde četla, že by se daly injekčně vyplnit nějakou syntetickou látkou. Jak moc by to asi pomohlo? Určitě by to bylo levnější než lifting a tře-

ba by si toho Shirley nevšimla. V zrcadle zahlédla přes rameno Milese, jak si sundává kravatu a košili. Přes kalhoty, co nosil do práce, se mu vyvalilo mohutné břicho.

„Nemělas dneska nějakou schůzku? S nějakým prodejcem?“ zeptal se. Líně se poškrábal na zarostlém pupku a zahleděl se do šatníku.

„Ano, ale bylo to k ničemu,“ odpověděla Samanta. „Mizerné zboží.“

Milesovi se Samantino podnikání líbilo. Vyrůstal v domácnosti, kde byl obchod jedinou profesí, která něco znamenala, a úctu k obchodu, kterou mu Howard vštípil, nikdy neztratil. A navíc mu to poskytovalo příležitost k žertování a dalším, méně zaobaleným formám samolibého sebeuspokojení, které její obor nabízel. Milese nikdy neomrzelo pronášet ty samé ohrané vtípky nebo lechtivé narážky.

„Špatně sedly?“ tázal se vědoucně.

„Špatný střih, příšerné barvy...“

Samanta si rozčesala husté suché hnědé vlasy a svázala si je do ohonu. Pozorovala Milese v zrcadle, jak se převléká do volných plátěných kalhot a trička s límečkem. Byla nervózní a cítila, že by mohla při seběmenší zámince vylétnet nebo se rozbrečet.

Do Obloukové to měli jen pár minut, ale Kostelní byla do kopce, a tak jeli autem. Už se opravdu stmívalo a na vršku ulice minuli člověka, který měl postavu i krok jako Barry Fairbrother. Samanta se úplně vyděsila. Ohlížela se za ním a přemýšlela, kdo by to mohl být. Milesovo auto zahnul doleva a potom sotva za minutu doprava přímo do oblouku přízemních domů ze třicátých let.

Dům z červených cihel, který patřil Howardovi se Shirley, byl nízký, se širokými okny a rozlehlými plochami zeleného trávníku před i za domem, které Miles v létě sekal do pruhů. Za ta léta, co tam bydleli, přidali Howard se Shirley k domu kočárové lampy, bíle natřenou kovanou bránu a terakotové květináče s pelargoniemi po obou stranách dveří. Také přidělali ke zvonku kulatou cedulku z lakovaného

dřeva, na níž bylo černým gotickým písmem (i s uvozovkami) napsáno „Vyhliídka“.

Samanta někdy na účet domu manželových rodičů krutě vtipkovala. Miles její rýpání toleroval a uznával, že oni se Samantou se svými podlahami a dveřmi z nelakovaného dřeva, koberci na holých prknech, zarámovanými uměleckými tisky a stylovým nepohodlným gaučem mají lepší vkus; v skrytu duše měl ale radši dům, v němž vyrostl. Skoro každý povrch tam byl pokrytý něčím hebkým a měkkým, nikde tam netáhlo a lenošky byly báječně pohodlné. Vždycky když v létě dosekala trávník, usadil se do jedné z nich, Shirley mu přinesla vychlazené pivo a on se díval na kriket na širokouhlé televizi. Občas s ním přišla jedna z dcer, seděla vedle něj a jedla zmrzlinu s čokoládovou polevou, kterou Shirley připravovala zvlášť pro své vnučky.

„Zlatíčko,“ pozdravila ho Shirley, když jim otevřela. Svou malou zakulacenou postavou připomínala mlýnek na pepř v kytičkové zastřeše. Vytáhla se na špičky, aby ji její vysoký syn mohl políbit, a potom řekla: „Ahoj, Sam,“ a okamžitě se odvrátila. „Večere bude za chvíli. Howarde! Miles a Sam už jsou tady!“

V domě to vonělo leštěnkou na nábytek a dobrým jídlem. Howard se vynořil z kuchyně s láhví vína v jedné ruce a vývrtkou v druhé. Shirley nacvičeným pohybem plynule zacouvala do jídelny, aby mohl Howard, který zabíral téměř celou šířku předsíně, projít, a pak odběhla do kuchyně.

„Tak tady je máme, ty samaritány,“ halekal Howard. „A jak ti jdou podprsanky, Sammy? Neskřípla je recese?“

„Některé věci se skřípnout nedají,“ odpověděla Samanta.

Howard se zachechtal a Samanta si byla jistá, že kdyby nedržel láhev a vývrtku, plácl by ji po zadku. Všechny ty štípance a poplácávání tchánovi tolerovala jako neškodný exhibicionismus muže, který už ztloustl a zestárl natolik, že se na nic jiného nezmůže. A navíc to zlobilo Shirley, což Samantu vždycky potěšilo. Shirley svou nelibost

nikdy nedala otevřeně najevo, její úsměv i sladce rozumný tón se ani nezachvěl, ale kdykoli se Howard dopustil nějaké nevinné obscenosti, během chvilky vždy zařala do snachy dráp, i když obalený v sametu. Zmínila se o rostoucích výdajích za vzdělání děvчат, se zájmem se vypytała na její dietu a od Milese chtěla slyšet, jestli si nemyslí, že Mary Fairbrotherová má opravdu nádhernou postavu. Samanta to všechno s úsměvem přestála a později za to Milese potrestala.

„Ahoj, Mo,“ pozdravil Miles, který vešel před Samantou do místnosti, jíž Howard se Shirley říkali salon. „Nevěděl jsem, že tu budeš.“

„Ahoj, fešáku,“ odpověděla Maureen hlubokým chraplavým hlasem. „Pojď mi dát pusu.“

Howardova obchodní partnerka seděla v koutku gauče a v ruce svírala titěrnou sklenku sherry. Na sobě měla fuchsiově růžové šaty, tmavé punčochy a lakované lodičky na vysokém podpatku. Černé vlasy měla natupírované a silně nalakované, takže pod nimi její obličej vypadal bledě a jako opičí. Pusou (našpulenou, jak se k ní Miles shýbal, aby ji políbil na tvář) měla namalovanou jasně růžovou rtěnkou.

„Bavili jsme se o práci. O plánech na tu novou kavárnu. Ahoj, Sam, zlato,“ dodala Maureen a poklepala vedle sebe na gauč. „Páni, tobě to ale sluší. A jak jsi opálená. To máš ještě z Ibizy? Pojď si ke mně sednout. To pro vás musel být šok, v tom golfovém klubu. To muselo být děsné.“

„Ano, to bylo,“ odpověděla Samanta.

A poprvé měla příležitost vyprávět o Barryho smrti, zatímco Miles vyčkával, kdy jí do toho bude moct skočit. Howard jim rozdál velké sklenice s rulandským šedým a Samantinu vyprávění věnoval nejvyšší pozornost. V záři reflektorů Maureenina a Howardova zájmu a s uklidňujícím hřejivým plamínkem, který v ní zažehl alkohol, začalo napětí, které v sobě Samanta nosila poslední dva dny, polevovat a pomalu v ní začínal klíčit pocit spokojenosti.

Pokoj byl vyhřátý a dokonale uklizený. Na policích po obou stranách plynového krbu byla vystavená sbírka porcelánu, skoro všechno to byly upomínkové předměty k významným datům či výročím vlády Alžběty II. Malá knihovnička v rohu obsahovala směsici životopisů královské rodiny a kuchařských knih v lesklých obalech, které se už nevešly do kuchyně. Police i stěny krášlily fotografie: z dvojrámčků se usmíval Miles a jeho mladší sestra Patricia ve stejné školní uniformě a mnohokrát tu byly zastoupeny Milesovy a Samantiny dvě dcery Lexie a Libby, od miminek až po současnost. Samanta v rodinné galerii figurovala jen jednou, i když na jedné z největších fotografií a na prominentním místě. Byla to fotka z jejich svatby před šestnácti lety, Miles byl mladý a pohledný a mhouřil na fotografa pronikavě modré oči, zatímco Samanta měla oči napůl zavřené, protože mrkla, obličej natočený do strany, jak se usmívala do jiného fotoaparátu, a přitom se jí dělala dvojitá brada. Šaty z bílého saténu se jí přes prsa, která měla již naběhlá raným stadiem těhotenství, napínaly a vypadala v nich tlustá.

Maureen si jednou pařátovitou rukou pohrávala s řetězem, který vždycky nosila na krku. Visel na něm kříž a snubní prsten zesnulého chotě. Když se Samanta ve svém vyprávění dostala k okamžiku, kdy lékařka řekla Mary, že už pro Barryho nemůžou nic udělat, stiskla Maureen Samantě volnou rukou koleno.

„Večeře!“ zavolala Shirley. I když se jí sem původně nechtělo, cítila se Samanta líp než za celé poslední dva dny. Maureen s Howardem se k ní chovali, jako by byla něco mezi hrdinkou a invalidou, a když kolem nich procházela do jídelny, oba ji zlehka poplácávali po zádech.

Shirley ztlumila světlo a zapálila dlouhé růžové svíce, které se hodily k tapetám a svátečním ubrouskům. V páře stoupající v pološeru z talířů s polévkou vypadala dokonce i Howardova široká zarudlá tvář nadpozemsky. Samanta, která už svou velkou sklenici dopila téměř do dna, si pomyslela, jaká by byla legrace, kdyby Howard ozná-

mil, že uspořádají seanci, aby jim Barry sám vyprávěl, jak to v tom golfovém klubu bylo.

„Takže,“ promluvil Howard hlubokým hlasem, „myslím, že bychom si měli připít na Barryho Fairbrothera.“

Samanta rychle naklonila sklenici k ústům, aby si Shirley nevšimla, že už většinu jejího obsahu vyprázdnila.

„Téměř jistě to bylo aneurysma,“ oznámil Miles, jakmile postavili skleničky zpátky na ubrus. Tuhle informaci tajil dokonce i před Samantou a byl rád, protože by ji před chvílí byla mohla vyplesknout, když mluvila s Maureen a Howardem. „Gavin volal Mary, aby jí za firmu vyjádřil soustrast a dohodl se o poslední vůli, a Mary mu to potvrdila. V podstatě se mu v hlavě nafoukla tepna a praskla.“ (Vyhledal si ten termín poté, co mluvil s Gavinem, a když zjistil, jak se to píše, v kanceláři na internetu.) „Mohlo se to stát kdykoli. Je to nějaká vrozená vada.“

„Příšerné,“ povzdechl si Howard. Potom si ale všiml, že má Samanta prázdnou sklenku a namáhavě vstal, aby jí dolil. Shirley chvíli jedla polévku s obočím zvednutým až k vlasům. Samanta si vzdorovitě lokla vína.

„Víte co?“ řekla poněkud ztěžklým jazykem. „Cestou sem se mi zdálo, že jsem ho viděla. Ve tmě. Barryho.“

„To byl nejspíš jeden z jeho bratrů,“ prohlásila Shirley přezíravě, „jsou si všichni podobní.“

Ale Maureen ji přehlušila svým krákáním: „Já měla dojem, že vidím Kena, večer potom, co umřel. Jasně jako ve dne, stál v zahradě a díval se na mě přes okno v kuchyni. Stál uprostřed svých růží.“

Nikdo na to nic neřekl, tu příhodu už znali. Uběhla minuta, během které se ozývalo jen tiché srkání polévky, a potom se znovu ozval Maureenin krákoravý hlas.

„Gavin se s Fairbrotherovými dost kamarádí, ne, Milesi? Chodí s Barrym na squash, že? Tedy spíš chodil.“

„Jo. Barry ho každý týden roznesl na kopytech. Gavin musí hrát mizerně, Barry byl o deset let starší.“

Ve tvářích všech tří žen usazených okolo stolu se mihl výraz spokojeného pobavení. Když nic jiného, alespoň mírně perverzní zájem o Milesova šlachovitého mladého kolegu jim byl společný. V Maureenině případě to byl jen projev neuhasitelné žízně po všech pagfordských drbech a záležitosti mladého svobodného mládence byly nejžádanější zboží. Shirley si ráda poslechla o všech Gavinových nedostacích a slabostech, protože tím krásně vynikly úspěchy a průbojnost obou jejích božstev, Howarda a Milese. V Samantě ovšem Gavinova pasivita a opatrnost probouzely krutost kočičí šelmy. Pociťovala mocnou touhu spatřit, jak ho nějaká zástupkyně ženského pohlaví propleskne, aby se konečně probral, postaví ho do latě nebo jinak zpacifikuje. Osobně ho při každém setkání lehce šikanovala a těšilo ji přesvědčení, že z ní má strach a neví, jak se k ní chovat.

„No, a jak to má,“ zeptala se Maureen, „s tou svojí přítelkyní z Londýna?“

„Už není v Londýně, Mo. Přistěhovala se do Nadějně,“ odpověděl Miles. „A podle mě Gavin už lituje, že se k ní vůbec kdy přiblížil. Znáš ho. Ten má už od narození zařazenou zpátečku.“

Miles byl ve škole o několik ročníků výš a v tom, jak o svém kolegovi mluvil, vždycky zazníval přízvuk mazáka z maturitního ročníku.

„Taková tmavá? Hodně nakrátko?“

„To je ona,“ přitakal Miles. „Sociální pracovnice. Boty bez podpatku.“

„Tak ta byla u nás v lahůdkářství, vid', Howarde?“ vyhrkla Maureen vzrušeně. „Ale nepřišla mi jako nějaká velká kuchařka, podle toho, jak vypadá.“

Po polévce byla vepřová pečeně. S Howardovým přispěním Samanta postupně sklouzávala do spokojené opilosti, ale cosi se v ní chabě

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.